

АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ШАБАЦ
Одсек за медицинске и пословно-технолошке студије

**ПРИЛОЗИ ДОКУМЕНТАЦИЈИ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ
СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА**

ЕКОНОМИЈА

Прилог 5.1 - Књига предмета

- **Напомена** – Књига предмета дата је као прилог 8.2. и најава Одсека (www.vmpts.edu.rs)
- У овом прилогу, Књига предмета дата је за студијски програм Економија.

ШАБАЦ, 2020.

АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ШАБАЦ
Одсек за медицинске и пословно-технолошке студије

КЊИГА ПРЕДМЕТА

Студијски програм

ЕКОНОМИЈА

ШАБАЦ, 2020.

P.б.	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ФОНД	ЕСПБ	Статус
1.	<u>Принципи економије</u>	3+2+0	7	об
2.	<u>Менаџмент</u>	3+2+0	7	об
3.	<u>Пословна математика</u>	3+2+0	8	об
4.	<u>Основи рачуноводства</u>	2+2+0	6	об
5.	<u>Енглески језик 1</u>	4+0+0	4	об
6.	<u>Маркетинг</u>	3+2+0	7	об
7.	<u>Основи информационе технологије</u>	3+2+0	7	об
8.	<u>Јавне финансије</u>	3+2+0	7	об
9.	<u>Статистика</u>	3+2+0	7	об
10.	<u>Пословна етика и комуникација</u>	2+2+0	6	об
11.	<u>Пословна економика</u>	3+2+0	7	об
12.	<u>Базе података</u>	3+2+0	7	об
13.	<u>Познавање производа</u>	3+2+0	8	об
14.	<u>Енглески језик 2</u>	4+0+0	4	об
15.	<u>Пословно окружење</u>	2+2+0	6	об
16.	<u>Пословне финансије</u>	3+3+0	7	об
17.	<u>Пословно право</u>	2+2+0	5	об
18.	<u>Осигурање</u>	3+3+0	7	изб
19.	<u>Предузетништво</u>	3+3+0	7	изб
20.	<u>Стручна пракса ЕКН 1</u>	6 (остали часови)	3	об
21.	<u>Пословни план</u>	3+3+0	7	об
22.	<u>Банкарство</u>	2+2+0	5	об
23.	<u>Информациони системи</u>	3+3+0	7	изб
24.	<u>Менаџмент пројекта</u>	3+3+0	7	изб
25.	<u>Електронско пословање</u>	3+3+0	7	изб
26.	<u>Ревизија и контрола пословања</u>	3+3+0	7	изб
27.	<u>Стратегијски менаџмент</u>	3+2+0	7	об
28.	<u>Понашање потрошача</u>	2+2+0	5	об
29.	<u>Царинско и девизно пословање</u>	2+2+0	4	изб
30.	<u>Заштита потрошача</u>	2+2+0	4	изб
31.	<u>Менаџмент људских ресурса</u>	3+3+0	7	изб
32.	<u>Основи заштите животне средине</u>	3+3+0	7	изб
33.	<u>Стручна пракса ЕКН 2</u>	6 (остали часови)	3	об
34.	<u>Предмет завршног рада</u>	2 (СТИР)	4	об
35.	<u>Завршни рад</u>	3 (остали часови)	4	об

Студијски програми: Економија, Гастрономија, Инжењерски менаџмент			
Назив предмета: ПРИНЦИПИ ЕКОНОМИЈЕ			
Наставник: др Зоран О. Јокић, професор			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема предуслове			
Циљ предмета Упознавање студената са основним економским категоријама и законитостима, стицање општег економског знања која ће уз касније стицање применљивог стручног знања омогућити доношење адекватних пословних одлука, оспособљеност за успешно праћење наставних јединица које се изучавају на другим економским предметима током студија.			
Исход предмета Након успешно савладаног градива, студент ће бити оспособљен да протумачи токове економских интеракција који се одвијају на релацији предузећа, државе и спољног окружења. Схватити и разумети како и на који начин делују законитости понуде и тражње. Како се може максимизирати добит у различitim пословним окружењима. Доношење пословних одлука у погледу производње у кратком и дугом временском периоду. Сазнање обележја природе поједињих врста трошкова производног предузећа. Спознаја формирања одређеног нивоа тражње и понуде. Какав је утицај привредног раста у односу на штедњу, инвестиције и финансијски систем. Утврђивање нивоа незапослености, утицаја монетарне политике на БДП, инфлацију, раст и друге макроекономске индикаторе. Концептуалне поставке монетарне теорије. Последице отворене и затворене привреде. Откривање могућих утицаја макроекономских агрегата на стање економије и пословну активност предузећа. Утицај фискалне активности државе на стопу привредног раста.			
Садржај предмета Теоријска настава Увод у микроекономију. Анализа понуде и тражње. Еластичност понуде и тражње. Максимизирање добити. Минимизирање трошкова. Врсте трошкова производног предузећа. Утицај фискалне политике на пословање предузећа. Типови и структура тржишта. Макроекономски агрегати (друштвени рачуни). Макроекономија отворене привреде (платни биланс, девизни курсеви, тржиште добра у отвореној привреди). Агрегатна понуда и агрегатна тражња. Потрошња, штедња, инвестиције у националној економији. Незапосленост и инфлација. Привредни раст и развој.			
Практична настава Дебата на теме: Примена сазнања везаних за десет економских принципа, Слободно деловање тржишних сила и улога државе у њиховом ограничавању; Карактеристике рада природног/мрежног монопола, у смислу обележја јавног аутпута (воде) са аспекта искључивости и ривалитета и обележја граничних трошкова аутпута (Пример добре праксе: ЈКП Водовод Шабац); Студија случаја и задаци из области: Тржишне силе понуда и тражња, Еластичност понуде и тражње, Трошкови производње, Међународне разлике у GDP и у квалитету живота; Давање примера и дискусије на тему опортунитетних трошкова; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета-теоријска настава.			
Литература: 1. Манкуј, Г. (2013). <i>Принципи економије</i> . Београд: Економски факултет.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања и интерактивне аудиторне вежбе. Презентација семинарских радова и дискусија о њима, гостујући предавачи и истакнути стручњаци из привредне праксе, стручна посета успешним компанијама, сајмовима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	5		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	40		

Студијски програми: Економија, Гастрономија, Инжењерски менаџмент, Прехранбена технологија			
Назив предмета: МЕНАЏМЕНТ			
Наставник: др Никола Ђ. Јанчев, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема предуслове			
Циљ предмета Стицање знања о основама менаџмента као науке и професије и овладавање менаџерским вештинама које су неопходне свим стручњацима у свакодневном раду. Основа за изучавање стручно - апликативних предмета.			
Исход предмета Усвајањем знања из овог предмета студенти ће бити у стању да самостално обављају задатке управљања мањим групама и стекну основу за даља изучавања стручних предмета.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни предузећа и управљања; Менаџмент наука и професија; Менаџер: Улоге и задаци менаџера, Особине менаџера, Менаџер и вођење састанака, Преговарање, Мотивација запослених; Развој менаџмента; Процес планирања; Процес организовања; Процес вођења; Процес контролисања; Менаџер и тимски рад; Лидерство; Специјализоване менаџмент дисциплине; Савремени приступи менаџменту.			
 <i>Практична настава</i> Анализа процеса планирања; Израда планова и SWOT анализе; Процес организовања: пројектна, матрична, функционална организација и њихова примена у пракси – израда организационих шема; Кадровање, координација, комуникација, методе мотивације и одлучивање менаџера; Студија случаја о појединим предузећима и успешним менаџерима; Израда систематизације радних места; Документација система менаџмента квалитетом; Креирање CV за кључне особе; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета-теоријска настава.			
Литература Основна: 1. Матић, Б. (2012). <i>Менаџмент</i> . Ваљево: Висока пословна школа струковних студија Ваљево. Допунска: 2. Митровић, С., Меловић, Б. (2013). <i>Принципи савременог менаџмента</i> . Нови Сад: Факултет техничких наука. (Поглавље X) 3. Јовановић, П. (2009). <i>Менаџмент, теорија и пракса</i> . Београд: Удружење за управљање пројектима Србије. (Поглавља: X, XI, XII, XIII, XIV, XV)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања и интерактивне аудиторне вежбе. На аудиторним вежбама уз активно учествовање студената анализирају се примери из праксе. Студенти излажу семинарске радове.	Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	35
активност на вежбама	5		
семинарски рад	20		
колоквијум- и	30		

Студијски програми: Економија			
Назив предмета: ПОСЛОВНА МАТЕМАТИКА			
Наставник: др Весна Р. Мишић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Нема предуслове			
Циљ предмета Стицање потребних знања из математике, проширивање математичког образовања, развијање стваралачког мишљења и стварање основе за разумевање квантитативних односа међу појавама.			
Исход предмета На крају семестра студенти ће бити оспособљени да решавају сложеније математичке проблеме везане за примену савремених математичких метода у областима пословног менаџмента, финансија, банкарства и другим гранама пословне економије.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> РЕАЛНИ И КОМПЛЕКСНИ БРОЈЕВИ. Скупови природних, целих, рационалних, ирационалних и реалних бројева; математичка индукција; биномна формула; скуп комплексних бројева. Операције са комплексним бројевима у алгебарском и тригонометријском облику. МАТРИЦЕ И ДЕТЕРМИНАНТЕ. Матрице и операције са њима; детерминанте и њихова основна својства; инверзна матрица, ранг матрице; решавање система линеарних једначина. НИЗОВИ И ФУНКЦИЈЕ. Низови и њихове основне особине; гранична вредност функције и операције са њима; непрекидност функције. ДИФЕРЕНЦИЈАЛНИ РАЧУН. Извод функције и геометријско тумачење; изводи основних елементарних функција, таблица извода; диференцијал функције; изводи и диференцијали вишег реда. ОСНОВНЕ ТЕОРЕМЕ ДИФЕРЕНЦИЈАЛНОГ РАЧУНА. Ролова, Лагранжова, Кошијева теорема, Лопиталово правило; Тейлорова и Маклоренова формула; испитивање својства функције помоћу извода; асимптоте; цртање графика функција. ИНТЕГРАЛ. Неодређени интеграл; одређени интеграл. <i>Практична настава</i> На часовима вежби се израђују задаци везани за теме обрађене на предавањима (Матрице; Детерминанте; Низови; Функције; Диференцијални рачун; Интегрални рачун), а затим се на примерима илуструје, разрађује и појашњавања њихова примена у економији (Пропорције и проценти; Рачун простих и сложених интереса; Номинална и ефективна каматна стопа; Кредитирање, Економске функције).			
Литература Основна: 1. Boričić, B., Ivović, M., Ilić, M., Stanojević, J. (2020). <i>Matematika</i> . Beograd: Centar za izdavačku delatnost Ekonomski fakultet. Допунска: 2. Mišić, V., Mišić, R. (2016). <i>Matematika 1</i> . Doboј: Saobraćajni fakultet. 3. Mišić, V. (2019). <i>Matematika: Ispitni zadaci</i> . Doboј: Saobraćajni fakultet.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Предавања, рачунске и рачунарске вежбе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	25
практична настава	10	усмени испит	25
колоквијум	30		

Студијски програм: Економија

Назив предмета: ОСНОВИ РАЧУНОВОДСТВА

Наставник: др Мирослава Б. Петревска, професор струковних студија

Статус предмета: Обавезан

Број ЕСПБ: 6

Услов: Нема предуслове

Циљ предмета

Стицање неопходних теоријских знања, техника и вештина које омогућавају разумевање и вођење рачуноводствене евиденције. Стицање основних теоријских знања о систему двојног књиговодства, упознавање рачуноводствене документације и контног оквира, начина израде основних рачуноводствених - финансијских извештаја као информационе основе за пословно одлучивање.

Исход предмета

Студенти ће бити оспособљени за практичну и оперативну примену теоријских знања. Стевић ће основна знања о значају рачуноводства у савременом пословању, с освртом на улогу рачуноводствених података у поступку сачињавања финансијских извештаја и доношења пословних одлука. Биће оспособљени да идентификују основне механизме рачуноводственог евидентирања, да самостално књиже пословне промене, израчунавају финансијски резултат, саставе финансијске извештаје на основу евидентираних трансакција.

Садржај предмета

Теоријска настава

Увод у рачуноводство и инструменти хармонизације рачуноводства; Карактеристике система двојног књиговодства, његови инструменти, инвентар, биланс стања, биланс успеха, пословни догађаји и њихов утицај на стања билансних позиција, књиговодствени рачун као метод за праћење промена стања билансних позиција; Хронолошка и систематска евиденција, рачуноводствена документација, контни оквир и грешке у рачуноводству; Књиговодствено обухватање сталне имовине; Књиговодствено обухватање материјала; Прибављање финансијских средстава, потраживања и измирење обавеза; Евиденција прихода и расхода; Предзакључна књижења и пословни резултат; Савремени аспекти рачуноводства, глобализација и хармонизација регулативе у свету, Карактеристике финансијског извештавања у земљама ЕУ.

Практична настава

Израда задатака из практикума: Инвентар (почетни и крајњи), Састављање биланса, Праћење промена кроз сукцесивне билансе, Систем двојног књиговодства, Основни финансијски извештаји; Креирање закључног листа и финансијских извештаја на крају периода; Попис робе (угледни пример: инвентари робе у мини маркету и инвентари нафтних деривата на БС Шабац-2 „LUKOIL Србија“, а.д.); Књиговодствено обухватање прихода, трошкова, купаца и добављача (угледни пример: Књиговодство АКС Петрола); Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета-теоријска настава.

Литература

1. Вукасовић, Д., Петревска, М., Петревска, И. (2015). *Основи рачуноводства*. Београд: М. Петревска.
2. Дмитровић, Љ., Петковић, Ђ., Јакшић, Д. (2014). *Рачуноводство*. Суботица: Економски факултет Суботица (Део I, III и V)
3. Дмитровић, Љ., Петковић, Ђ., Јакшић, Д., Милутиновић, С. (2014). *Рачуноводство практикум*. Суботица: Економски факултет Суботица.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
-----------------------------	-----------------------	-----------------------

Методе извођења наставе

Настава се изводи кроз предавања, вежбе, дискусије уз активно учешће студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	35
активност на вежбама	5		
семинарски рад	15		
колоквијум-и	20+20		

Студијски програми: Заштита животне средине, Информационе технологије, Инжењерски менаџмент, Гастрономија, Здравствена нега, Економија, Фармација, Прехранбена технологија			
Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 1			
Наставник: Ана М. Матић, наставник страног језика			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема предусловова			
Циљ предмета Изучавање енглеског језика у циљу оспособљавања студената за усмено и писано комуницирање.			
Исход предмета По завршеном предмету студенти ће стећи знања и способности за коришћење енглеског језика као међународног језика, у циљу активног праћења, учешћа и коришћења најновијих научних достигнућа. Самосталност у усменом и писаном комуницирању у свакодневним ситуацијама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Лексичка, семантичка, синтаксичка, фонолошка и граматичка анализа. Основни граматички садржаји (чланови, именице, придеви, заменице, глаголска времена, модални глаголи, императив, прилоги, бројеви). Виши степен граматичких садржаја (пасив, кондиционал, директан и индиректан говор, слагање времена, герунд, партиципи, инфинитив). <i>Практична настава</i> Тематски садржаји везани за конкретне, свакодневне ситуације из области студијских програма. Граматичке и лексичке вежбе. Теме за дискусију For & Against.			
Литература Основна: 1. Murphy, R. (2019). <i>English Grammar in Use</i> . Cambridge University Press. Допунска: 2. Rea, D., Clementson, T., Tilbury, A., Hendra, L.A. (2010). <i>English Unlimited Intermediate Coursebook with e-Portfolio</i> . Cambridge University Press.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 60	Практична настава: 0	
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања, интерактивне аудиторне вежбе на којима се, уз активно усмено и писано учешће студената, утврђује градиво са предавања и уводе тематски садржаји карактеристични за студијске програме.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	20
практична настава	10	усмени испит	25
тестови	10		
семинарски рад	20		

Студијски програми: Економија, Гастрономија
Назив предмета: МАРКЕТИНГ
Наставник: др Јелена М. Јевтић, виши предавач
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 7
Услов: Нема предуслове

Циљ предмета

Савладавање основних постулата маркетинга као преовлађујуће пословне концепције у савременом пословању у свету и код нас је основни циљ овог предмета. Преглед најновијих маркетинг стратегија и могућности за примену у променливом окружењу. Од студената се очекује да усвоје основна знања о природи и карактеру тржишта, елементима микро и макро окружења, елементима циљног маркетинга као и о елементима маркетинг микса. Од формулисања стратегије до тактичке имплементације, студент ће научити да креира и управља маркетинг активностима да би се остварили различити маркетиншки циљеви.

Исход предмета

Знања стечена у оквиру овог предмета студенту ће олакшати уочавање промена у окружењу и разумевање важности маркетинга за модерно пословање. Научиће зашто и како се користе различите стратегије и тактике маркетинга. Знати када и који комуникациони алати се користе. Биће оспособљени за примену креативних техника решавања проблема у симулацијама конкретних пословних случајева из области маркетинга.

Садржај предмета

Теоријска настава

Тржиште као полигон маркетинга; Еволуција маркетинг концепта; Управљање маркетингом; Промене у апликацији маркетинга; Маркетинг истраживање; Маркетинг информациони системи; Истраживање тржишта; Сегментација тржишта и селекционисање тржишта; Истраживање понашања потрошача; Истраживање конкуренције; Производ као инструмент маркетинг микса; Цена као инструмент маркетинг микса; Канали дистрибуције као инструмент маркетинг микса; Промоција као инструмент маркетинг микса; Маркетинг производних добара; Међународни маркетинг; Маркетинг услуга; On-line маркетинг.

Практична настава

Маркетинг дебате на тему: Да ли маркетинг ствара или задовољава потребе?, Да ли су екstenзије брэнда добре или лоше?, Када су у питању производи да ли је битнија форма или функција?, Да ли се маркетинг производа разликује од маркетинга услуга?; Попуњавање контролне листе за реализацију анализа снага/слабости компанија, израда комплетне SWOT анализе одабране компаније; Креирање упитника као истраживачког инструмента; Главне варијабле сегментације тржишта; Студије случаја: Главни конкуренти Coca Cole, Marketing generacije Y, Да ли је ТВ оглашавање изгубило своју моћ?; Осмишљавање и креирање конкретне промотивне кампање; Поступак и процедуру регистрације производа на међународном тржишту; Електронска трговина, (пример добре праксе on - line продаја преко сајта AKS EXPRESS-а, АВАТРА); Продаја возила (угледни пример: ACP Petrović, промоција новог модела на локалном нивоу, алгоритам продаје по стандардима VW volkswagen-а).Студенти подељени у групе за бренд по њиховом избору снимају пропагандне поруке са којима после учествују у такмичењу РеклАматери које се у школи одржава већ 6 година; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета-теоријска настава.

Литература

- Глигоријевић, М., Вељковић, С. (2019). *Маркетинг*. Београд: Центар за издавачку делатност Економског факултета у Београду.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методе извођења наставе

Настава се изводи кроз предавања и вежбе на којима се студенти ангажују у анализи случајева, изради и одбаци семинарских радова, индивидуалне и групне презентације и дискусије.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	30
активност на вежбама	10		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	30		

Студијски програми: Информационе технологије, Инжењерски менаџмент, Заштита животне средине, Гастрономија, Економија, Прехрамбена технологија

Назив предмета: ОСНОВИ ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Наставник: др Петар С. Павловић, професор струковних студија

Статус предмета: Обавезан

Број ЕСПБ: 7

Услов: Нема предусловова

Циљ предмета

Стицање основних и напредних знања о рачунарима, рачунарском хардверу, софтверу и рачунарским мрежама неопходних за успешно изучавање других инжењерских предмета.

Исход предмета

Студент ће стећи основна знања о рачунарима, рачунарском хардверу, оперативним системима и апликативном софтверу.

Садржај предмета

Теоријска настава

Увод. Бројни системи и кодови. Историја рачунарства. Информације и подаци. Хардвер. Софтвер. Организација података. Организација датотека. Увод у базе података. Рачунарске мреже. Интернет. Заштита података. Комуникационе технологије. Перспективе развоја и примене информационих технологија. Увод у архитектуру рачунара.

Практична настава

Организована је у рачунарској сали и заснована је на активном раду студената на упознавању са: основама комуникаирања са рачунаром; Windows радним окружењем; обради текста - Word; раду са радним табелама – Excel и изради PowerPoint презентације.

Литература

Основна:

1. Вукић, Р., Перић, Д., Влајић-Наумовкса, И. (2016). *Апликативни софтвер*. Београд: Висока школа електротехнике и рачунарства струковних студија.

Допунска:

2. Frue, C. (2016). *Microsoft Excel 2016 Korak po korak*. Beograd: CET.
3. Перић, Д. (2009). *Основи информационе технологије*. Смедеревска Паланка: Дигитал Дизајн.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методе извођења наставе

Настава се изводи кроз предавања, аудиторне и лабораторијске вежбе, уз активно учешће студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
ативност у току предавања	10	усмени испит	30
практична настава	10		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	30		

Студијски програм: Економија
Назив предмета: ЈАВНЕ ФИНАНСИЈЕ
Наставник: др Зоран О. Јокић, професор
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 7
Услов: Нема предуслове

Циљ предмета

Основни циљ предмета је превасходно упознавање студената са економским последицама фискалне политике. Механизми и инструменти који се примењују у јавним финансијама неоспорно имају за циљ с једне стране привредну стабилност, а са друге обезбеђење неопходних прихода за државу. Имајући у виду несавршеност тржишног механизма потребно је објаснити неопходност и оправданост предузетих активности фискалне власти уз константно сагледавање два принципа ефикасности и праведности.

Исход предмета

У односу на представљене циљеве и садржај предмета, резултат представља стицање основних знања студента у решавању проблема као што су екстерни ефекти, јавна добра, асиметричне информације, морални хазард, неопходност постојања монопола. Такође, студенти добијају знање у погледу значаја здравственог и пензијског осигурања у смислу њиховог утицаја на штедњу и инвестиције, такође и спознаје о постојању неоходних предуслова (актуарски правичне премије) за раст недовољно развијених тржишта. Знања везана за увођење директних и индиректних пореза неопходна су како би студент схватио оправданост увођења пореза у смислу њихове оптималности (ефикасности и правичности). Знање студената из области социјалне политике неопходно је како би разумели цивилизацијску неопходност у погледу патернализма, егалитаризма, постојања јавних добара уз елиминисање негативних екстраполација као потребних претпоставки у разумевању прогресије и регресије друштва. И на крају јавне финансије, студенту, дају добру основу за разумевање утицаја ПДВ, опорезивање капитала и дохотка као и утицај буџетског резултата на постизање одређеног ниво благостања друштва.

Садржај предмета

Теоријска настава

Неопходност мешања државе у привредна кретања. Разменска ефикасност, трошковна ефикасност, производна ефикасност. Јавна добра. Екстерни ефекти. Образовање. Здравствено осигурање. Пензијско осигурање. Прерасподела дохотка. Опорезивање и расподела дохотка. Опорезивање и ефикасност. Ефикасно и правично опорезивање. Порез на доходак грађана. Порез на добит предузећа. Порез на потрошњу. Финасирање дефицита.

Практична настава

Врсте јавних прихода и јавних расхода, дефицит и суфицит буџета (Пример добре праксе: књиговодствена служба Градске Управе града Шапца); Јавне набавке (Пример добре праксе: правна служба Градске Управе града Шапца); Разлози за државну интервенцију у привреди и друштву (јавна добра, екстерналије, и др.); Методе анализе у јавним финансијама, повезане са јавним избором и оценом исплативости у јавном сектору; Практичне импликације провођења основних функција савремених држава, укључујући интервенцију у области образовања, здравственог и пензијског осигурања, као и социјалне заштите; Анализа основних карактеристика релевантних пореских облика у Србији; Ефекти различитих модалитета финансирања фискалног дефицита на економску ефикасност и расподелу терета задуживања државе; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета-теоријска настава.

Литература

- Rozen, H. S., Gejer, T. (2011). *Javne finansije*. Beograd: Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta.

Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
-------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методе извођења наставе:

Настава се изводи кроз предавања и вежбе на којима се студенти ангажују у анализи случајева, изради и одбрани семинарских радова. На часовима аудиторних вежби аналитично се разматрају односне теме са програма предавања уз решавање задатака и давање одговора на дефинисана питања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	5		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	40		

Студијски програми: Економија, Инжењерски менаџмент		
Назив предмета: СТАТИСТИКА		
Наставник: др Весна Р. Мишић, професор струковних студија		
Статус предмета: Обавезан		
Број ЕСПБ: 7		
Услов: Нема предуслове		
<p>Циљ предмета Циљ је упознавање студената са основним методама статистичке анализе и применом тих метода. Градиво је постављено да студенти сагледају и схвате логику статистичког начина размишљања, да знају да одаберу одговарајуће статистичке методе, израде статистичку анализу. На крају сва стечена знања студенти могу да уклопе у статистичко закључивање.</p>		
<p>Исход предмета Након завршетка овог предмета, студент стиче знања да: дефинише и објасни однос између статистике и других пословних подручја; Користи технике или процедуре које су неопходне за манипулисање и примењивање концепата; Примени оно што је научено за решавање практичних проблема у пословним и економским подручјима, кроз развој, евалуацију и селекцију алтернативних статистичких техника.</p>		
<p>Садржај предмета Теоријска настава Дескриптивна анализа; Статистичко посматрање; Статистичке серије; Статистичка анализа; Емпиријски распореди френквенција; Средње вредности; Мере варијације; Мере облика распореда; Случајне променљиве; Теоријски распореди вероватноћа; Апроксимације емпиријских распореда теоријским распоредима; Метод узорка; Оцене основног скупа на основу узорка; Параметарски статистички тестови; Непараметарски статистички тестови; Статистичке таблице. Практична настава Израда задатака из области наведених у теоријској настави (Дескриптивна статистичка анализа; Теорија вероватноће; Статистичке оцене, Параметарски статистички тестови; Непараметарски статистички тестови; Увод у динамичку анализу; Увод у регресиону и корелациону анализу); Израда семинарских радова; Овладавање статистичким софтвером у рачунарској лабораторији.</p>		
<p>Литература Основна: 1. Aranđelović, I., Mitrović, Z., Stojanović, V. (2011). <i>Verovatnoća i statistika</i>. Beograd: Zavod za udžbenike. Допунска: 2. Merkle, M. (2016). <i>Verovatnoća i statistika</i>. Beograd: Akademska misao. 3. Marković, M., Petković, S. (2004). <i>Poslovna statistika</i>. Beograd: Beogradska poslovna škola.</p>		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
<p>Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања и вежбе, према наведеној структури предмета, уз упознавање са одговарајућим савременим статистичким пакетима.</p>		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит
активност у току предавања	10	писмени испит
вежбе	10	усмени испит
семинарски рад	30	

Студијски програми: Инжењерски менаџмент, Информационе технологије, Економија, Гастрономија			
Назив предмета: ПОСЛОВНА ЕТИКА И КОМУНИКАЦИЈА			
Наставник: др Дејан Ж. Грујић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема предуслова			
Циљ предмета Упознавање студената са етичким и моралним вредностима као и комуникацијским вештинама неопходним за максимизирање циљне функције предузета уз придржавање принципа друштвене одговорности приликом доношења пословних одлука. Стицање општих и уско специјализованих знања како би се адекватно формирао систем вредности појединца који је веома важан за развој како правичног тако и праведног појединца.			
Исход предмета Студент стиче основна знања о етичким и моралним вредностима током филогенетског и онтогенетског развоја људске цивилизације. Упознаће психолошке школе и правце, структуру личности појединца и на тај начин спознати неопходна правила за делотворну комуникацију. Такође, студенти упознавајући се са врстама комуникације уче и ефикасан начин пословног разговора тако што стичу знања у вези емоционалне писмености, теорије игара, врсте клијената, професионалног сагоревања и стреса, као и неопходности тимског рада.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Комуниколошки појмови, Развој комуникације, Вербална комуникација, Невербална комуникација, Етички аспект комуникације, Психолошки аспект комуникације, Пословни аспект комуникације, Интерперсонална комуникација, Комуникација у малој групи, Комуникација у организацији, Комуникација са «тешким клијентима», Стрес и пословно сагоревање. <i>Практична настава</i> Вербална и невербална комуникација (Угледни пример: облачење по корпоративним стандардима, комуникација са купцима на основу корпоративних правила продаје орјентисаних према клијентима; Социјална политика Града Шапца (пример добре праксе: Сарадња Града Шапца са Центром за социјални рад РС); Анализа успешног и неуспешног у пропагандној поруци; Симулација разговора за посао; Писана комуникација (пословно писмо, електорнска пошта); Симулација преговарања (од припреме за преговоре, тактике преговарања, начина преговарања до закључивања преговора); Односи с јавношћу у кризним ситуацијама; Комуникација са тешким клијентима; Утицај анксиозности на понашање у пословном окружењу; Симулација пословног разговора; Примери решавања етичких недоумица и дилема; Етички кодекси у различитим областима пословања; Корпоративна друштвена одговорност на примеру компанија из Републике Србије; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета - теоријска настава.			
Литература 1. Табс, С. (2013). <i>Комуникација: принципи и контексти</i> . Београд: Клио. (Поглавља: 1,6,7,9,12,14) 2. Рађеновић, Б., Рађеновић, М. (2012). <i>Комуникологија</i> . Шабац: Висока технолошка школа струковних студија. (Поглавље: 1,4,7,10,11)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања, интерактивне аудиторне вежбе уз активно учешће студената. На часовима аудиторних вежби детаљно се разматрају појединачне теме са програма предавања и студенти излажу своје семинарске радове.	Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	5		
семинарски	20		
колоквијум-и	40		

Студијски програми: Економија
Назив предмета: ПОСЛОВНА ЕКОНОМИКА
Наставник: др Јелена М. Јевтић, виши предавач
Статус предмета: Обавезан/Изборни
Број ЕСПБ: 7
Услов: Нема предуслове

Циљ предмета

Стицање основних теоријских и практичних знања о пословању савременог предузећа у условима динамичког пословног окружења. Предмет пружа студентима фундаментално знање из економије предузећа, које ће омогућити да се савладају основни економски појмови из области: улагања и резултата репродукције, парцијални и укупни показатељи економског успеха пословања предузећа у тржишним условима, расподела резултата репродукције.

Исход предмета

Студент ће стећи основна знања о релевантним економским величинама, карактеристикама савременог предузећа, основним економским принципима и функцијама предузећа. Стицање вештина мерења и описа основних економских показатеља успешности предузећа. Овладавање знајима у области улагања и резултата, структуре капитала и раста вредности предузећа, калкулације цене коштања као и оспособљавање студената за решавање проблематике ради постизања ефективности и ефикасности репродукције.

Садржај предмета

Теоријска настава

Увод у економију предузећа: Увод, предмет и циљ изучавања пословне економије, Повезаност пословне економије са другим дисциплинама; Појам предузећа, циљеви и елементи: Врсте предузећа, Имовина предузећа; Предузеће као основни субјекат привређивања: Циљеви и функције предузећа, Управљање средствима предузећа: Ангажовање средстава у репродукцији, Средства предузећа, Извори средстава предузећа; Ефикасност и ефективност предузећа: Појам, схватања ефикасности и ефективности, Информациони систем предузећа као основа за праћење и контролу ефикасности; Окружење предузећа: Појам и врсте окружења предузећа, Управљање окружењем предузећа; Управљање трошковима: Врсте трошкова, Калкулација цене коштања; Управљање резултатима пословања и расподелом у предузећу: Појавни облици резултата, Расподела резултата; Стратегија развоја предузећа: Дефинисање раста и развоја, Фазе раста и развоја, Циљеви и развојна политика; Инвестиције: Инвестиције као средство остваривања оптималне алокације ресурса, Критеријуми за доношење инвестиционих одлука.

Практична настава

Студенти практични део предмета реализују кроз израду задатака из следећих области: Квантификација утрошка фактора производње; Амортизација основних средстава; Оптимизација залиха обртних средстава; Апсолутно фиксни трошкови; Релативно фиксни трошкови; Варијабилни трошкови (пропорционално варијабилни трошкови, дегресивно варијабилни, прогресивно варијабилни трошкови, просечни варијабилни); Динамика трошкова и прихода предузећа; Трошкови трговинског предузећа; Методе калкулације (Дивизиона калкулација, Калкулација еквивалентних бројева, Калкулација везаних производа, Додатна калкулација); Оптимизација добити; Анализа продуктивности; Анализа економичности; Анализа стопе добити; Обрачун амортизације и књиговодствено обухватање инвестиције основних средстава (угледни пример: Изградња пословно складишне зграде У Суботици; Извођач „АГРО – Градинг“ Суботица; Инвеститор АКС Петрол); Обрачун зарада (угледни пример: Књиговодство АКС Петрола); Обрачун ПДВ (указни - излазни ПДВ (угледни пример: Књиговодство АКС Петрола); Праћење продуктивности, економичности и рентабилности предузећа (указни - излазни ПДВ (угледни пример: Књиговодство АКС Петрола)); Калкулација аутпута/јела у ресторану (угледни пример: Књиговодство АКС Петрола, примена калкулације еквивалентних бројева).

Литература

Основна:

- Пауновић, Б. (2021). *Економика предузећа (предузеће, окружење и улагања)*. Београд: Центар за издавачку делатност Економског факултета у Београду.
- Јакочевић, К., Комазец, Ј., Томић, С. (2011). *Економика предузећа – практикум*. Суботица: Универзитет у Новом Саду, Економски факултет Суботица.

Допунска:

- Кисић, С., Петровић - Јовановић, М. (2010). *Економика предузећа-принципи и примена*. Београд: Београдска пословна школа. (Делови: II, III, IV, V и VII)

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методе извођења наставе

Настава се изводи кроз предавања, дискусије и практичне вежбе – израда задатака из области.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
активност на вежбама	5		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	40		

Студијски програми: Информационе технологије, Економија, Инжењерски менаџмент		
Назив предмета: БАЗЕ ПОДАТАКА		
Наставник: др Благодар Р. Ловчевић, професор струковних студија		
Статус предмета: Обавезан		
Број ЕСПБ: 7		
Услов: Нема предусловова		
Циљ предмета Стицање основних знања о физичкој и логичкој организацији база података, системима за управљање базама података и њиховом одржавању.		
Исход предмета Студент ће стећи основна знања за самостално креирање, ажурирање и одржавање базе података.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> ТИПОВИ БАЗА ПОДАТАКА: Основни појмови: податак, ентитет, атрибут, домен, логички запис, датотека, склопови датотека, базе података. Модели података. Хијерархијски модел. Мрежни модел. Релациони модел. Објектно оријентисани модел. УПРАВЉАЊЕ БАЗАМА ПОДАТАКА: Карактеристике система за управљање базама података. DB2. ORACLE. SQL Сервер. MySQL. ACCESS. Креирање база података. Манипулација подацима. Унос података. Издавање података помоћу упита. Ажурирање. ОДРЖАВАЊЕ БАЗА ПОДАТАКА: Перформанс база података. Брзина приступа. Вишекориснички рад са истим подацима. Безбедност база података. Контрола приступа. Овлашћења. Рестаурација конзистентног стања. <i>Практична настава</i> Практична настава реализује се као студијски пример примене Microsoft Accessa за креирање базе података студентске службе. Упознавање студената са програмским пакетом за рад са базама података. Регионално подешавање параметара. Конвенција о називима. Креирање нове базе података. Креирање табела: Радник, Смер, Студент, УДК, Књига, Предмет, Издавачка делатност, Диплома професора, Избор, Упис у семестар, Школарина, Пријава испита, Испит, Стручна пракса, Дипломски испит, Диплома. Дефинисање референцијалног интегритета, Креирање форми, Додатно уређивање форми, Употреба подформи, Проналажење одређених записа на форми, Креирање параметарског упита: Пријава испита, Креирање упита са изразима: Студенти који користе књигу дуже од два месеца, Креирање упита са временским периодом: Положили испит од: до:, Креирање упита са збирним функцијама: Студенти чији је збир уплате школарине мањи од:, Креирање акционог упита: Брисање записа у табели Пријава испита, Креирање Crosstab упита: Статистика испита, Креирање извештаја: Просечна позитивна оцена студента и списак положених предмета, Представљање груписаних података у извештају, Приказивање података у дијаграму, Извоз табеле или резултата у статички HTML формат.		
Литература Основна: 1. Stoimenov, L. (2013/2014). <i>Uvod u baze podataka</i> . Niš: Univerzitet u Nišu Elektronski fakultet. Допунска: 2. Brđanin, D., Marić, S., Banjac, G. (2018). <i>Projektovanje i eksploatacija baza podataka kroz primjere</i> . Banja Luka: Elektrotehnički fakultet. 3. Marić, S., Brđanin, D. (2012). <i>Relacione baze podataka</i> . Banja Luka: Elektrotehnički fakultet. 4. Emasri, R., Navathe, S. (2016). <i>Fundamentals of Database Systems</i> . Pearson (7 edition). ISBN-13: 9780133970777, E-izdanje: https://www.auhd.site/upfiles/elibrary/Azal2020-01-22-12-28-11-76901.pdf		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методе извођења наставе Предавања, аудиторне вежбе и лабораторијске вежбе.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит
активност у току предавања	10	писмени испит
практична настава	10	усмени испит
семинарски рад	30	

Студијски програми: Инжењерски менаџмент, Економија			
Назив предмета: ПОЗНАВАЊЕ ПРОИЗВОДА			
Наставник: др Љубица У. Мијић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Нема предуслове			
Циљ предмета Упознавање студената са проблематиком познавања својства, квалитета и карактеристика разних производа, њихове производње и примене. Кроз реализацију наставног садржаја студентима се пружају теоријска и стручна знања из области познавања производа што доприноси њиховом оспособљавању за рад у привреди непосредно по дипломирању.			
Исход предмета Стицање основних знања о роби као предмету размене, класификацији робе, квалитету и стандардима, технолошким поступцима, ресурсима, утицајима производње и материјалне потрошње на животну средину.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам, класификација и квалитет производа, Амбалажа и паковање робе, Технологија воде, Енергетика, Производи неорганске хемијске индустрије, Производи металургије, Производи органске хемијске индустрије, Производи текстилне индустрије, Производи од коже и крзна, Производи прераде дрвета, Прехрамбени производи, Технолошки развој, животна средина и утицаји на животну средину.			
<i>Практична настава</i> Вежбе се односе на градиво са предавања. У оквиру аудиторних вежби обрађује се проблематика везана за материјалне и енергетске ресурсе (својства, квалитет, карактеристике) и технолошке поступке добијања поједињих производа (неорганске хемијске индустрије, металургије, органске хемијске индустрије, индустрије текстила, коже, крзна, прераде дрвета и прехрамбених производа) као и проблематика утицаја технолошког развоја на животну средину.			
Литература Основна: 1. Ушћумлић, Д., Јовановић, С., Урошевић, С., Миловановић, Р. (2019). <i>Комерцијално познавање робе</i> . Београд: Економски факултет. 2. Јанчетовић, М., Миладиновић, В. (2005). <i>Практикум из познавања робе</i> . Београд: Београдска пословна школа. Допунска: 3. Јанчетовић, М. (2010). <i>Комерцијално познавање робе</i> . Београд: Београдска пословна школа.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Предавања, презентације, тимски рад у припреми и извођењу активности.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
вежбе	10		
семинарски рад	15		
колоквијум-и	20		

Студијски програми: Гастрономија; Здравствена нега; Економија; Фармација			
Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 2			
Наставник: Ана М. Матић, наставник страног језика			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Положен испит из Енглеског језика 1			
Циљ предмета Развијање и усавршавање читања, говора, разумевања и писања у оквирима пословне комуникације. Коришћење језика у циљу активног праћења и учешћа како у свакодневним ситуацијама тако и у пословним контактима. Коришћење језика ради праћења развоја науке у свету.			
Исход предмета Студенти ће стећи знања и способности за коришћење енглеског језика, као међународног језика, ради учешћа и коришћења најновијих научних достигнућа. Самосталност у усменом и писаном комуницирању, како у свакодневним ситуацијама, тако и у пословним контактима и пословној кореспонденцији.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Правила писања мејла, коришћење савремених технологија у сврху пословне комуникације, вршења различитих врста резервација, рекламирања, писања понуда и наруџбина, пријава за посао, писање биографије. Коришћење друштвених мрежа у комуникацији. Разговор на различите савремене теме из области модерних технологија, исхране, здравља, животне средине, новца, друштвених мрежа, интернета. <i>Практична настава</i> Усмена и писана комуникација, усмена пословна и писана пословна комуникација, као и сви други облици пословног језика (Пословна писма, наруџбине, преговори, уговори, плаћање, испорука, пријаве за посао, CV). Дискусије на теме невербалне комуникације, различитих видова комуникације, модерних технологија, здравља, новца, исхране, животне средине. Развијање комуникационих вештина кроз симулације разговора за посао. Развијање вештина говора и разумевања кроз дискусије.			
Литература 1. Armitaž-Amato, P. (2015). <i>Poslovna korespondencija</i> . Beograd: Klett. 2. Rea, D., Clementson, T., Tilbury, A., Hendra, L.A. (2010). <i>English Unlimited Intermediate Coursebook with e-Portfolio</i> . Cambridge University Press.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 60	Практична настава: 0	
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз комбиновану интерактивну методу, уз активно усмено и писано учешће студената и практичну примену знања на темама које се обрађују.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	20
практична настава	10	усмени испит	25
тестови	10		
семинарски рад	20		

Студијски програми: Информационе технологије, Економија			
Назив предмета: ПОСЛОВНО ОКРУЖЕЊЕ			
Наставник: др Зоран О. Јокић, професор			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Нема предуслове			
Циљ предмета Изучавање утицаја интерактивних активности државе, приватних и јавних предузећа као и наднационалних институција на ниво благостања друштва.			
Исход предмета Студенти ће стећи основна знања о савременом пословном окружењу, кроз спознају савремених привредних тенденција како у националном тако и у глобалном привредном кретању. Они ће разумевањем привредних токова као и њихових последица, и прилагођавања пословања предузећа најновијим привредним трендовима, увидети њихов допринос за максимизирање циљне функције предузећа.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Економска улога државе; Економија благостања и Парето-ефикасност; Мешовита привреда као национално пословно окружење; Конкурентско пословно окружење; Јавни сектор и бирократија. Нетржишно пословно окружење; Демократија и развој; Утицај инклузивних и екстрактивних институција на пословно окружење; Неолиберализам и глобализација као пословно окружење; Европска унија; Критика глобализма; Економија депресије; Велика криза запада; Економија неједнакости. <i>Практична настава</i> Пословно окружење у Републици Србији; Примена концепта друштвене одговорности, анализа на примерима компанија из Републике Србије; Утицај глобализације и интернационализације; Процеси глобализације; Дебате на теме: Шта нам је глобализација донела, а шта однела?, Мултинационалне корпорације моћније од држава?; Наднационалне економске институције, ЕУ, ММФ; Дискриминација запослених на радном месту; Водич кроз лобирање; Примери пословања мултинационалних корпорација; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета-теоријска настава.			
Литература 1. Ђурић, К. Т. (2008). <i>Пословно окружење</i> . Нови Сад: Алфа - Граф НС. (Поглавља: 1,7,4,10.). 2. Stiglitz, E. J. (2013). <i>Економија јавног сектора</i> . Београд: Економски факултет. (Поглавља: 1,3,8) 3. Asemoglu, D., Robinson, J. (2014). <i>Zašto narodi propadaju</i> . Beograd: Clio. (Поглавља: 3, 15) 4. Чомски, Н. (2013). <i>Снови и надања</i> . Београд: Вулкан. (Поглавље:3) 5. Krugman, P. (2012). <i>Okončajte ovu depresiju</i> . Odmah. Smederevo:Heliks, Beograd: Interkomerc. (Поглавље: 2) 6. Cohen, D. (2014). <i>Homo economicus</i> . Beograd: Clio. (Поглавље: V) 7. Piketi, T. (2018). <i>Ekonomija nejednakosti</i> . Beograd: Karpos. (Поглавље: 3) 8.Vapa Tankosić, J. (2011). <i>Ekonomija evropskih integracija</i> . Novi Sad: Fakultet za ekonomiju i inženjerski menadžment. (Поглавље: 2)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања и аудиторне вежбе. На часовима вежби детаљно се разматрају поједине теме са предавања и студенти излажу своје семинарске радове. У оквиру часова вежби организују се посете значајнијим предузећима на локалном нивоу ради ближег упознавања њихове интеракције са пословним окружењем.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
вежбе	5		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	40		

Студијски програм: Економија
Назив предмета: ПОСЛОВНЕ ФИНАНИСИЈЕ
Наставник: др Зоран О. Јокић, професор
Статус предмета: Обавезан/изборни
Број ЕСПБ: 7
Услов: Нема предуслове

Циљ предмета

Упознавање са значајем ефикасног управљања ограничених ресурса предузећа. Разумевање значаја постављања адекватног финансијског управљања у предузећу заснованог на обележијима интегративности, веродостојности, валидности и делотворности. Детаљна анализа билансних позиција како биланса стања тако и биланса успеха. Овладавање примењеним и теоријско – аналитичким знањима у вези финансијске анализе. Разумевање информација из финансијских извештаја и евидентија ради квалитетнијег доношења пословних одлука.

Исход предмета

Студент ће стећи примењена и теоријско – аналитичка знања из области финансијског управљања. Стећи ће знања и практичне вештине из области финансијских извештаја, основних показатеља финансијске анализе, ризика пословног окружења, анализе новчаних токова, анализе основних и обртних средстава, анализирања дугорочних и краткорочних извора финансирања и оцене инвестиционих пројекта.

Садржај предмета

Теоријска настава

Вертикална, хоризонтална и графичка анализа биланса; Показатељи ликвидности, пословне активности, дуга, рентабилности и власништва; Пословни левериџ; Финансијски левериџ; Укупни левериџ; Новчани ток из пословне, инвестиционе и финансијске активности; Анализирање новчаних токова; План токова готовине; Финансирање обртних средстава; Потраживања од купаца; Управљање залихама; Сопствени и позајмљени капитал предузећа; Формирање каматне стопе финансијских средстава; Цена капитала; Статичке методе оцене инвестиционих пројекта; Динамичке оцене инвестиционих пројекта.

Практична настава

Праћење пословних перформанси предузећа (угледни пример: Књиговодство АКС Петрова (ликвидност, солвентност, коефицијенти обрта, ризик пословања, нето ток готовине, оптимизација залиха); Компаративна анализа пословних перформанси поштанских оператора (AKS EXPRESS-A, DHL, BEX, D EXPRESS (Књиговодство AKS EXPRESS-A и АПР); Кредитна политика према купцима (угледни пример Формирање продајне цене LUKOIL према купцима на основу лимита горива, попуста по литри купљеног горива, рокова плаћања); Формирање продајне цене нафтних деривата (угледни пример калкулације горива LUKOIL на основу праћења дневног кретање цене сирове нафте на Лондонској берзи, кретање цене нафтних деривата на националној берзи, висине ПДВ, висине акцизе, висине марже); Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета-теоријска настава.

Литература

1. Тодоровић, М., Иванишевић, М. (2018). *Пословне финансије*. Београд: Економски факултет.

Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
-------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методе извођења наставе

Настава се изводи кроз предавања, дискусије и практичне вежбе – израда задатака из области.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
вежбе	5		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	40		

Студијски програм: Економија, Инжењерски менаџмент			
Назив предмета: ПОСЛОВНО ПРАВО			
Наставник: др Слободан З. Ненадовић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема предуслове			
<p>Циљ предмета Циљ предмета је упознавање студената са основним појмовима, институтима и правилима у области грађанског, стварног, облигационог, а посебно права привредних друштава, уговорног трговинског права, права хартија од вредности и интелектуалне својине. Такође и њихово оспособљавање за пуно и оптимално учешће у конкретној пословној комуникацији и реалном привредном животу.</p>			
<p>Исход предмета Након успешно савладаног градива студенти ће моћи да: разликују посебне форме привредних друштава, најважнијих пословних уговора, хартија од вредности и права интелектуалне својине; користе најважније уговоре привредног права у реалном привредном окружењу; одреде различите облике управљања и одговорности за обавезе у привредним субјектима; установе оптималне форме обезбеђења потраживања код конкретних правних послова; објасне пословне могућности коришћења хартија од вредности и потребу заштите права интелектуалне својине.</p>			
<p>Садржај предмета Теоријска настава Субјекти права, појам и карактеристике. Приватна својина и друга стварна права. Појам, закључење и обезбеђење уговора. Најважнији уговор пословног промета. Предузетник. Привредна друштва. Финансијске организације. Повезана привредна друштва. Стечај и ликвидација. Хартије од вредности. Права интелектуалне својине и право конкуренције. Практична настава Вежбе, појединачни и групни рад студената на практичним примерима из праксе: закључење уговора о продаји, оснивање различитих форми привредних друштава, закључење уговора о лиценци, закључење уговора о лизингу, закључење уговора о банкарском новчаном депозиту, закључивање уговора о банкарском текућем рачуну, закључивање уговора о кредиту, коришћење хартија од вредности (меница, чек, акције, складишница, теретница и товарни лист), коришћење средстава обезбеђења потраживања, знакови разликовања (жиг, индустриски дизајн, ознаке географског порекла). Индивидуалне консултације. Истраживачки пројекти студената.</p>			
<p>Литература Основна: 1. Ненадовић, С. (2013). <i>Основи пословног права</i>. Ваљево: ВИПОС. Допуиска: 2. Васиљевић, М. (2020). <i>Компанијско и трговинско право</i>. Београд: Службени гласник РС. 3. Марковић, С., Поповић, Д. (2019). <i>Право интелектуалне својине</i>. Београд: Правни факултет Универзитета у Београду. 4. Беговић, Б., Павић, В. (2019). <i>Увод у право конкуренције</i>. Београд: Правни факултет Универзитета у Београду.</p>			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, колоквијуми, консултације, рад у малим групама студената, презентације, интерактивна дискусија у вези са презентацијама и практичним примерима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
активност на вежбама	5		
колоквијум I	20		
колоквијум II	20		

Студијски програм: Економија																						
Назив предмета: ОСИГУРАЊЕ																						
Наставник: др Мирослава Б. Петревска, професор струковних студија																						
Статус предмета: Изборни																						
Број ЕСПБ: 7																						
Услов: Нема предуслове																						
<p>Циљ предмета Циљ овог предмета је спознаја и обогаћивање знања и способности студената из подручја премије осигурања, ризика, осигурања случаја утемељеним на научним достигнућима и искуствима наше земље и развијених земаља света. На тај начин студенти се оспособљавају да се сналазе у актуелним проблемима осигурања савремених привреда.</p>																						
<p>Исход предмета Студент ће након савладаног градива предвиђеног планом и програмом овог предмета моћи да стекне комплетну слику о развијеним системима осигурања; препозна проблеме који су везани за осигуравајућа друштва и куће; креира адекватно домаће осигурање; процени ризике осигурања, и на крају стекне комплетна знања из области осигурања која ће моћи касније употребити и применити у пракси.</p>																						
<p>Садржај предмета <p><i>Теоријска настава</i></p> Историја осигурања; Техничка организација осигурања; Ризик и премија осигурања; Осигурани случај, Лица у осигурању; Документа у осигурању; Пословање организације за осигурање, Врсте осигурања; Осигурање имовине; Осигурање лица; Саосигурање и реосигурање; Осигуравајуће компаније на финансијском тржишту; Утврђивање тарифа у осигурању имовине; Утврђивање тарифа у осигурању лица.</p>																						
<p><i>Практична настава</i></p> Попуњавање полиса, листа покрића; Практични пример за продају осигурања; Анализа штете у осигурању; Обрада захтева за пријављену штету; Практични пример за израду уговора о осигурању; Практичан пример за израду ауто осигурања; Упознавање са документацијом за саосигурање и реосигурање; Примери уговора са шпедитерским компанијама; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета - теоријска настава.																						
<p>Литература</p> 1. Кочовић, Ј., Ракоњац-Антић, Т. (2010). <i>Осигурање</i> . Београд: Економски факултет Београд.																						
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45																				
<p>Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања и интерактивне аудиторне вежбе.</p> <p align="center">Оцена знања (максимални број поена 100)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Предиспитне обавезе</th><th>поена</th><th>Завршни испит</th><th>поена</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>активност у току предавања</td><td>5</td><td>усмени испит</td><td>35</td></tr> <tr> <td>активност на вежбама</td><td>5</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>семинарски рад</td><td>20</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>колоквијум-и</td><td>35</td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>			Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	активност у току предавања	5	усмени испит	35	активност на вежбама	5			семинарски рад	20			колоквијум-и	35		
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена																			
активност у току предавања	5	усмени испит	35																			
активност на вежбама	5																					
семинарски рад	20																					
колоквијум-и	35																					

Студијски програм: Економија, Инжењерски менаџмент			
Назив предмета: ПРЕДУЗЕТНИШТВО			
Наставник: др Бошко Ж. Војновић, професор стручовних студија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема предусловова			
Циљ предмета Стицање знања о развоју теорије предузетништва. Двојако разумевање улоге предузетника у савременом пословном окружењу - са једне стране са аспекта отпочињања сопственог бизниса, а са друге стране у функцији корпоративног предузетништва.			
Исход предмета Овладавање знањима у области предузетништва, оспособљеност студената за самостална истраживања и трагања за новим пословним подухватима, њихово валоризовање и одлучивање, као и управљање већ разрађеним пословима.			
Садржај предмета Теоријска настава Природа, карактеристике и понашање предузетника; Облици предузетништва; Природа и значај предузетништва; Улога предузетништва у економији и друштву; Предузетничке стратегије; Иновације и предузетништво; Предузетништво и мала предузећа; Породично предузеће; Креирање нових пословних подухвата; Израда бизнис плана; Финансирање нових подухвата; Предузетништво и развој пословања; Развијање предузетништва у великим предузећима; Развој предузетничке културе као глобалног феномена; Предузетничка оријентација у будућности.			
Практична настава Идеје за покретање бизниса; Критеријуми избора; Методе уласка у посао; Пожељне особине предузетника и кључне менталне препреке; Типови и правне форме нових start-up компанија; Прибављање капитала за мали бизнис; Поступак оснивања предузећа; Кључне области управљања у малом бизнису; Кључни фактори успеха малог бизниса; Узроци неуспеха малих бизниса; Психолошки тест – оцените своје предузетничке способности; Тестирање предузетничке интелигенције; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета - теоријска настава.			
Литература 1. Бобера, Д. (2010). <i>Предузетништво</i> . Суботица: Економски факултет Суботица. 2. Пауновић, Б. (2018). <i>Предузетништво и управљање малим предузећем</i> . Београд: Центар за издавачку делатност Економског факултета. (Глава II и VII)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	
Методе извођења наставе: Настава се изводи аудиторним методама. Предавања, вежбе, дискусије, презентације семинарских радова.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	усмени испит	40
семинарски рад	10		
колоквијум-и	40		

Студијски програм: Економија	
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА ЕКН 1	
Наставник задужен за организацију стручне праксе: др Зоран О. Јокић, професор струковних студија	
Број ЕСПБ: 3	
Услов: Нема предусловова	
Циљ Програм стручне праксе конципиран је тако да се кроз реализацију програмских практичних задатака у конкретним пословним системима успешно оствари спој теоријског и практичног рада. Упознавање студената са организацијом у коме се обавља стручна пракса. Оспособљавање за рад у предузећу/установи кроз непосредну примену теоријских знања и вештина у радном процесу и повезивање усвојених теоријских знања са непосредним процесом. Развијање одговорности за самостални рад и смисла и склоности за рад у тиму, односно, организацији.	
Очекивани исходи Да студент, када положи испит, буде у стању да стечена теоријска знања примењује у пракси; по запошљавању, лако и брзо укључи у радни процес; са лакоћом комуницира са другим запосленим; проактивно, самостално или у тиму, учествује у решавању економске проблематике; доноси самостално квалитетне одлуке.	
Садржај стручне праксе Студент у радно време долази у предузеће/установу и поштујући мере радне дисциплине, изводи предвиђене активности које су описане као циљ предмета. У току извођења стручне праксе студент се упознаје са организацијом предузећа у којој обавља праксу. Тематска подручја за увођење студената у програмске задатке и пројекте практичног карактера: 1. Примена управљања контроле и трошкова, 2. Примењена анализа финансијских извештаја, 3. Примењено финансијско пословање, 4. Примењено опорезивање, примењени порески поступак и примењене јавне финансије. Детаљно се упознаје са карактеристичном проблематиком из које потиче тема коју обрађује на стручној пракси; Изучава и разрађује (литературно и на самим примерима) тему стручне праксе; Израђује постављени задатак (обрађује тему стручне праксе). Припрема и предаје оверени дневник ¹ са обрађеном темом стручне праксе.	
Број часова , ако је специфицирано	90
Методе извођења Стручну праксу студенти обављају уз кординисани стручни надзор, помоћ и вођење од стране одговорног сарадника у наставној бази, у предузећу/установи у којој стручну праксу обављају, а у свему према Правилнику о обављању стручне праксе.	

¹Дневник стручне праксе потписом и печатом оверава одговорно лице у предузећу/установи где је практична настава реализована, чиме се потврђује редовно и активно ангажовање студента на стручној пракси.

Дневник стручне праксе може бити начињен и предат и у електронском облику. У том случају се издаје посебна потврда од стране одговорног лица у предузећу/установи где је практична настава реализована, чиме се потврђује редовно и активно ангажовање студента на стручној пракси.

Студијски програм: Економија, Гастрономија, Инжењерски менаџмент			
Назив предмета: ПОСЛОВНИ ПЛАН			
Наставник: др Војновић Ж. Бошко, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезан/Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема предуслове			
Циљ предмета Стицање знања из области планирања, разумевање теоријских и методолошких основа планирања, са тежњом да студенти савладају основне технике израде, примене и ажурирања пословног плана. Оспособљавање студената да разумеју: структуру и комплексност пословних планова, намену пословног плана, начине прикупљања информација, практичне проблеме у изради и разноликост пословних планова.			
Исход предмета Студенти ће стећи знања и вештине која ће им омогућити да у пракси, у конкретном предузећу, разумеју природу пословних проблема, да самопроцењују пословне идеје, анализирају економско окружење, прате раст и развој предузећа, примене одговарајуће методе и технике на основу којих могу припремити бизнис план као водич за успешно пословање.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Анализа процеса пословног планирања; Бизнис план и његове карактеристике; Намена и обим бизнис плана; Информације потребне за бизнис план (тржишне информације, финансијске информације); Израда и структура бизнис плана (формално незаобилазни делови бизнис плана, производни или оперативни план, маркетинг план, организациони план, процена ризика, финансијски план, додатак); Примена бизнис плана; Мерење прогреса, ажурирање и разлози пропasti бизнис плана. <i>Практична настава</i> Студенти самостално или у групи од максимално два члана учествују у изради пословног плана. Саставни део уџбеника Пословни план: водич за израду је диск са рачунарским програмом који студентима олакшава практичну израду пословног плана. Програм је у потпуности усклађен са основним текстом уџбеника, тако да је његово коришћење једноставно. Студенти у информатичким кабинетима на вежбама попуњавају табеле дате на диску и додају потребне прилоге. Структура пословног плана који се попуњава на практичној настави: Уводни део: 1. Основни подаци о инвеститору, 2. Основни подаци о ауторима пословног плана, 3. Анализа и оцена развојних могућности инвеститора, 3.1. Анализа досадашњег развоја, 3.2. Анализа будућег развоја, 4. Резиме, 5. Понуда гаранције; ОПЕРАТИВНИ ПЛАН: 1. Техничко-технолошка анализа, 2. Анализа организационих и кадровских аспеката, 3. Анализа локације, 4. Анализа заштите животне средине и заштите на раду; МАРКЕТИНГ ПЛАН: 1. План продаје, 2. План набавке; ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН: Динамика улагања у сталну имовину, Број дана везивања за израчунавање трајних обртних средстава, Вредносно исказане потребе за израчунавање трајних обртних средстава, Динамика улагања у трајна обртна средства, Извори финансирања, Укупан приход, Расходи, Биланс успеха, Новчани ток, Биланс стања, Садашња вредност улагања, Економски ток, Финансијска анализа, Преломна тачка рентабилитета, Анализа осетљивости; ДОДАЦИ.			
Литература 1. Пауновић, Б., Зиповски, Д. (2021). <i>Пословни план – водич за израду</i> . Београд: ЦИД Економски факултет. 2. Ђурић, З. (2008). <i>Бизнис план малих и средњих предузећа</i> . Београд: Београдска пословна школа. (Први део)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања и вежбе на којима студенти активно учествују кроз дискусије и давање практичних решења заснованих на основним корацима из водича за израду пословног плана.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
активност у току вежби	5		
практичан рад: самостална израда пословног плана	20		
колоквијум-и	20+20		

Студијски програм: Економија			
Назив предмета: БАНКАРСТВО			
Наставник: mr Ивана Б. Петревска, предавач			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема предуслове			
<p>Циљ предмета Циљ предмета је да студенту пружи теоријска и практична знања из области комерцијалног и инвестиционог банкарства. Акценат је на техникама у банкарском пословању чије познавање квалификује студента за рад у банкама и другим финансијским организацијама почев од сектора платног промета, па до сектора управљања ризицима у банкарском пословању.</p>			
<p>Исход предмета Студент ће након савладаног градива предвиђеног планом и програмом моћи да разуме суштину функционисања банкарских институција на секторском и индивидуалном нивоу. Схватиће улогу банкарског пословања на финансијском тржишту и биће оспособљен за обављање сложених банкарских послова. Анализираће релевантне финансијске проблеме и проналазити начине за њихово решавање.</p>			
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i> Банке - значајан сегмент финансијског система; Централна банка; Пословне банке; Специфични облици банкарства; Међународне банке и друге организације; Послови прикупљања средстава; Политика пласирања средстава; Трезор, депо и благајничко пословање; Девизно – валутни и мењачки послови, Послови платног промета; Супсидијарни послови; Иновативни послови; Управљање ризицима банке; Управљање билансом банке; Мобилно банкарство; Маркетинг у банкарству.</p> <p><i>Практична настава</i> Израда и презентација семинарских радова студената на теме банкарских послова; Гостујући предавачи који раде у пракси на пословима кредитирања становништва (врсте кредита, кредитна анализа и документација); Гостујући предавачи који раде на пословима електронског пословања банака; Анализа пакета услуга конкретних пословних банака; Анализа и обрада документације потребне за потрошачке кредите; Анализа и обрада документације за инвестиционе кредите; Банкарски послови у вези отварања текућег рачуна физичких и правних лица; Студије случаја појединих пословних банака и НБС; Анализирање извора средстава и пласмана конкретне пословне банке; Студије случаја на тему e-banking i m-banking.</p>			
<p>Литература</p> <p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> Душанић, Ј. (2015). <i>Банкарство</i>. Београд: Београдска пословна школа. Нићин, Н. (2011). <i>Банкарство</i>. Београд: Београдска пословна школа. (Делови III и VI) <p>Допунска:</p> <ol style="list-style-type: none"> Тодоровић, В. (2015). <i>Управљање банкарским кризама</i>. Крагујевац: Економски факултет Крагујевац. 			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања и интерактивне аудиторне вежбе. На часовима вежби детаљно се разматрају поједине теме са предавања и студенти излажу своје семинарске радове. Анализа примера из праксе, индивидуалне и групне презентације и дискусије.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	5	усмени испит	35
активност на вежбама	5		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	35		

Студијски програми: Информационе технологије, Економија, Инжењерски менаџмент			
Назив предмета: ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМИ			
Наставник: др Благодар Р. Ловчевић, професор струковних студија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема предусловова			
Циљ предмета Упознавање са техничко-технолошком проблематиком у пројектовању, изградњи и коришћењу информационих система. Оспособљавање студената за самосталан и тимски рад на пројектовању, изградњи и коришћењу информационих система заснован на моделирању реалног система.			
Исход предмета Студент ће стећи знања из области анализе и спецификације система, управљања пројектом, моделима развоја и пројектовања информационих система.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод (Дефиниција, Инжењерски процес пројектовања, Стандардизација у софтверском инжењерству). Модели развоја информационих система. Конвенционални модел. Прототипни модел. Инкрементални модел. Еволутивни модел. Вишеструкото коришћење софтвера. Аутоматско генерирање софтвера. CASE алати. Пројектовање и развој информационих система. Спецификација система. Методе за анализу и спецификацију система. Структурна анализа. Објектно орјентисана анализа. Моделирање система. Пројектовање система. Структурно пројектовање. Објектно орјентисано пројектовање. Пројектовање корисничког интерфејса. Пројектовање базе података. Верификација и валидација система. Методе и технике за тестирање програма. Квалитет софтвера. Метрика софтвера. Управљање пројектом. Активности управљања. Планирање пројекта. Процена потребних ресурса. Одржавање система. Обезбеђење квалитета система. Документовање система. Информациони подсистеми: Финансије, Производња, Одржавање опреме, Квалитет.			
<i>Практична настава</i> Практична настава реализује се као студијски пример пројектовања информационог система. Стратешко планирање развоја информационог система применом BSP методе. Моделирање процеса методама: SSA, SADT, ISAC и NIPO. Моделирање података применом SDM методе. Интеграција и верификација модела система. Примена Oracle развојног окружења за развој информационог система. Инсталација, Дефинисање корисника, Креирање табела, Креирање апликације, Дорада и подешавање апликације, Дефинисање нових страница, Подешавање апликације, Додавање Lov поља, Додавање описа у извештај, Форматирање поља на форми и извештају, Формирање графичких извештаја, Употреба PL/SQL кода.			
Литература Основна: 1. Radulović, B., Kazi, Lj., Kazi, Z. (2010). <i>Informacioni sistemi – odabran poglavljja</i> . Zrenjanin: Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet "Mihailo Pupin". Допунска: 2. Wazlawick, R. (2013). <i>Object-Oriented Analysis and Design for Information Systems</i> . Elsevier. E-издање: http://dahlan.unimal.ac.id/files/ebooks2/2014%20Object-Oriented%20Analysis%20and%20Design%20for%20Information%20Systems.pdf 3. Bourgeois, D. (2014). <i>Information Systems for Business and Beyond</i> . Published through the Open Text Book Challenge by The Saylor Academy. E-издање: https://lib.hpu.edu.vn/bitstream/handle/123456789/21478/57_InformationSystemsforBusinessandBeyond.pdf?sequence=1&isAllowed=y 4. Sousa, K., Oz, E. (2014). <i>Management information systems</i> . Bryant University. E-издање: https://books.google.rs/books?hl=en&lr=&id=4uTNAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT6&dq=book+information+systems&ots=4sFNeVGJO1&sig=ueZGKCpzchMk0Wr-nHNB_-1g338&redir_esc=y#v=onepage&q=book%20information%20systems&f=true			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања, дискусије и практичне вежбе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	25
практична настава	10	усмени испит	25
семинарски рад	30		

Студијски програми: Инжењерски менаџмент, Економија, Гастрономија, Заштита животне средине			
Назив предмета: МЕНАЏМЕНТ ПРОЈЕКАТА			
Наставник: др Никола Ђ. Јанчев, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезан/Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема предусловова			
Циљ предмета Стицање основних знања из области управљања пројектима. На темељима претходно стечених знања из области економске теорије и менаџмента као и других релевантних дисциплина, студенти ће стећи неопходна теоријска и апликативна знања о управљању пројектима.			
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да користе средства, методе и поступке за пројектовање и управљање пројектима. Самостално генерирање пројектних идеја, њихова валоризација и селекција, планирање, организација, реализација и контрола реализације пројектата.			
Садржај предмета <i>Teorijska naставa</i> Менаџмент и пројектни менаџмент; Појам и врсте пројектата; Концепт управљања пројектом; Апликативна методологија за менаџмент пројектата; Организација за управљање пројектима; Управљање људским ресурсима у пројекту; Пројектно лидерство; Управљање уговорањем; Управљање квалитетом пројектата; Управљање ризиком пројектата; Управљање комуникацијама у пројекту; Планирање реализације пројекта; Праћење и контрола реализације пројекта; Методе и технике пројектног менаџмента; Стратегијско и пројектно управљање; Стратегијски пројектни менаџмент; Виртуелни пројектни менаџмент. <i>Praktična naставa</i> Примена метода и техника пројект менаџмента у пракси; Израда анализа изводљивости; Финансијске и економске анализе; Утврђивање оправданости и користи; Структуирање основе за израду пројекта; Утврђивање метода и поступака за евалуацију и мониторинг пројектата; Спознаја са концептотом управљања пројектом, и фактором организације која учествује у изради одређених пројектата; Развијање способности и стицање вештина за рад у пројектном тиму; Пројектни спонзор, пројектни менаџер, вођа пројектног тима и вођа пројекта; Мотивација чланова пројектног тима; Уговорање, управљање квалитетом пројектата; Управљање ризиком пројектата, промене у пројекту; Планирање реализације пројекта; Праћење и контрола пројекта; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета - теоријска настава.			
Литература 1. Јовановић, П. (2012). <i>Управљање пројектом</i> . Београд: Висока школа за пројектни менаџмент. (Делови: 2 – 14, 17, 22, 23 и 25) 2. Ђуричић, Д., Лончар, Д. (2010). <i>Менаџмент помоћу пројектата</i> . Београд: Економски факултет Београд. (Глава 3 и глава 15)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања, дискусије и практичне вежбе – израда пројекта.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	5		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	40		

Студијски програми: Информационе технологије, Економија, Инжењерски менаџмент			
Назив предмета: ЕЛЕКТРОНСКО ПОСЛОВАЊЕ			
Наставник: др Миодраг Б. Милићевић, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезан/Изборни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема предуслове			
Циљ предмета Стицање основних знања из области Е-пословања. Начин и врсте Е-пословања.			
Исход предмета Студент ће стећи основна знања из Е-пословања у разним областима: Е-трговина, Е-банкарство, Е-пословање у образовању, здравству, итд.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Електронско пословање (ЕП), увод рачунарство у облаку; Архитектура и инфраструктура е- пословања; Електронска трговина, појам, карактеристике, предности, недостаци, модели, форме ЕТ; Пословни модели у ел-малопродaji; Имплементација електронских пословних система; Интернет бизнис план; Апликације ЕП; Електронско образовање, е-здравство; Стратегије електронског пословања; Интернет маркетинг; Управљање односима са купцима – CRM; Појам и карактеристике друштвених медија; Електронско банкарство; Електронска управа; Мобилно пословање; Трендови у е-пословању.			
 <i>Практична настава</i> Давање смерница које се односе на израду вежби; Анализа Интернет претраживачких сајтова и сервиса са становишта ЕП; Преглед и анализа процеса куповине, прегледности и лакоћа употребе на страним сајтовима; Упоредна анализа домаћих Интернет претраживачких сервиса и сајтова; Анализа портала; Предлог производа или услуга које би студент продавао преко Интернета; Анализа веб сајтова (домаћих и страних) и оцена њиховог ЕП; Анализа форми и модела ЕП; Израда ИБП за мало предузеће; Е-образовање (анализа образовних веб сајтова, учење на даљину); Анализа веб сајтова е-здравства; Анализа е-банкарства; Анализа веб сајтова е-управе; Анализа мобилног пословања. Студенти самостално израђују семинарски рад.			
Литература Основна: 1. Раденковић, Б., Деспотовић-Зракић, М., Богдановић, З., Бараћ, Д., Лабус, А. (2015). <i>Електронско пословање</i> . Београд: ФОН. Допунска: 2. Станкић, Р. (2014). <i>Електронско пословање</i> . Београд: Економски факултет.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	
Методе извођења наставе Предавања и лабораторијске вежбе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	30
практична настава	20		
семинарски рад	20		
колоквијум	20		

Студијски програм: Економија, Гастрономија
Назив предмета: РЕВИЗИЈА И КОНТРОЛА ПОСЛОВАЊА
Наставник: mr Ивана Б. Петревска, предавач
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 7
Услов: Нема предуслове

Циљ предмета

Циљ предмета Ревизија и контрола пословања је стицање знања из области ревизије финансијских извештаја и финансијске контроле као и кључних концепата и процеса ревизије, окружења у којем се ревизија спроводи и других питања која су од значаја за разумевање ревизије финансијских извештаја.

Исход предмета

Студент ће моћи да прати хронологију и методологију ревизије кроз уверавање о истинитости и објективности финансијских извештаја. Научиће поступак и процедуру израде ревизорских извештаја. Пратиће стандарде и прописе у области финансија и рачуноводства. Идентификоваће разлику између финансијске контроле, екстерне и интерне ревизије. Успешно ће савладати састављање делова извештаја о извршеној екстерној и интерној ревизији као и ревизији јавних расхода под надзором вође ревизорског тима.

Садржај предмета

Теоријска настава

Кључни концепти и процес ревизије; Окружење у којем се ревизија спроводи; Ревизије финансијских извештаја; Међународни рачуноводствени стандарди; Међународни стандарди ревизије; Професионална регулатива примењена у Србији; Интерна ревизија; Државна ревизорска институција; Основна обележја ревизије и разлике у односу на финансијску контролу; Систем интерне контроле и процена контролног ризика; Израда и употреба програма ревизије; Финансијска контрола; Канцеларијска контрола јавних прихода; Теренска контрола јавних прихода; Буџетска контрола.

Практична настава

Анализа наставног градива уз примере из области Ревизије и контроле; Анализа конкретних извештаја о извршеној екстерној и интерној ревизији и ревизији јавних расхода; Студије случаја за компаније које се баве ревизијом и контролом пословања и то: Deloitte, Ernst & Young, PwC и KPMG; Анализа финансијских извештаја; Финансијски и пословни консалтинг; Корпоративно саветовање; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета - теоријска настава.

Литература

Основна:

- Ранковић, М. (2013). *Финансијска контрола и ревизија*. Ваљево: ВИПОС.

Допунска:

- Тодоровић, М., Вучковић - Милутиновић, С. (2018). *Ревизија*. Београд: Центар за издавачку делатност Економског факултета у Београду.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
-----------------------------	-----------------------	-----------------------

Методе извођења наставе

Аудиторна предавања и вежбе. Студенти самостално или у групама израђују стручне радове, читају извештаје о извршеној ревизији, анализирају и на крају критично расуђују.

Оцена знања(максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
активност на вежбама	5		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	40		

Студијски програми: Инжењерски менаџмент, Економија			
Назив предмета: СТРАТЕГИЈСКИ МЕНАЏМЕНТ			
Наставник: др Никола Ђ. Јанчев, професор струковних студија			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Нема предусловова			
<p>Циљ предмета Упознавање са нарастајућим променама у окружењу и начинима прилагођавања предузећа променама. Оспособљавање студената да препознају и анализирају шансе и опасности из окружења и исте доводе у везу са могућностима и слабостима предузећа и на тај начин дефинишу могући правци развоја предузећа. Припрема студената за стратегијско размишљање и деловање.</p>			
<p>Исход предмета Студент ће бити способан да дефинише визије и мисије пословног система, утврђује циљеве, пројектује и препознаје алтернативе стратегија, врши избор оптималних стратегија раста и развоја, имплементира и контролише одабране стратегије.</p>			
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i> Установљавање стратегијског менаџмента као академске дисциплине; Основи стратегијског менаџмента; Мисија, визија и циљеви; Стартегија; Ниво стратегија предузећа; Стратегијска анализа (информације за стратегијски менаџмент, интерна анализа, анализа средине, анализа конкуренције); Стратегијски избор; Стратегијске одлуке; Генеричке стратегије; Стратегије раста; Стратегије конкуренције и заокрета; Предузетничке стратегије; Иновативне стратегије; Технолошке стратегије; Међународне стратегије; Стратегијска промена; Употреба стратегијских ресурса.</p> <p><i>Практична настава</i> Концепти, методе и технике стратегијског менаџмента; Процес стратегијског менаџмента; Анализа средине организације; Формулисање стратегије; Имплементација стратегије; Стратегијска контрола; Управљање променама; Нови концепти и приступ стратегијском менаџменту; Регресивна анализа; Делфи метода и метода симулације; TOWC (SWOT) матрица; Матрица шанси и опасности; PIMS модел; Портфолио концепт учешће на тржишту - матрикс тржишног раста; Друге матричне технике за стратегијски менаџмент; BSC уравнотежени приступ мерењу перформанси организације; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета – теоријска настава.</p>			
<p>Литература</p> <p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> Милисављевић, М. (2012). <i>Стратегијски менаџмент</i>. Београд: Економски факултет. <p>Допунска:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ђуричин, Д., Јаношевић, С., Каличанин, Ђ. (2011). <i>Менаџмент и стратегије</i>. Београд: Економски факултет. 			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Предавања и аудиторне вежбе. Дефинисање и анализа проблема везаних за стратегије планирања, организовања вођења и контроле, као и у симулирању стратешког управљања у пословним системима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	30
практична настава	10		
семинарски рад	15		
колоквијум-и	35		

Студијски програм: Економија			
Назив предмета: ПОНАШАЊЕ ПОТРОШАЧА			
Наставник: др Јелена М. Јевтић, виши предавач			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема предуслове			
<p>Циљ предмета Циљ предмета је проучавање потрошача као појединача и као члана заједнице, са тежњом да се открију фактори који утичу на његово понашање у различитим ситуацијама куповине. Истраживање и изучавање понашања потрошача пре, за време и након куповине омогућава развијање маркетинг стратегија. Како све маркетинг активности почињу и завршавају се са потрошачима, тако је од изузетне важности поставити праве методе помоћу којих се може прогнозирати могуће понашање постојећих и потенцијалних потрошача и њима прилагодити маркетинг стратегију конкретног предузећа. Успех маркетинг стратегије мери се степеном у којем су потрошачи задовољни купљеним производом/услугом.</p>			
<p>Исход предмета Стечена теоријска и апликативна знања оспособљавају студенте не само да идентификују кључне факторе понашања потрошача, већ и да предвиде одлуке које ће потрошач донети у процесу куповине. Савладавањем садржаја овог предмета студенти ће моћи да идентификују мотиве и потребе, анализирају интерне и екстерне факторе од утицаја на потрошача и последично примене стечена знања за доношење маркетинг одлука за обезбеђење сatisфакције и лојалности потрошача. Данас се успех предузећа на тржишту не може замислити без познавања понашања потрошача.</p>			
<p>Садржај предмета <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Потрошач у маркетинг истраживањима; Истраживање потреба и мотива потрошача; Детерминанте понашања потрошача; Социолошка истраживања потрошача; Психолошка и мотивациона истраживања потрошача; Одлучивање потрошача о куповини; Мотиви и понашање пословног купца; Модели понашања потрошача; Потрошач у окружењу; Маркетинг етика, недолично понашање и вредност.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Три главна фактора од утицаја на понашање потрошача: културни, друштвени и лични; Четири главна психолошка процеса која утичу на понашање потрошача: мотивација, перцепција, учење и меморија; Истраживање процеса одлучивања у куповини; Примена анализе вредности за потрошаче; Дебате на теме: Потрошачки трендови у будућности, Маркетинг сегменти појединачних култура, Да ли је циљни маркетинг икада лош?; Појединачни и групни рад студената на анализи студија случаја у вези са: Истраживање ставова потрошача о трендовима у вези са потрошњом, Карактеристике савремених потрошача као основа за креирање маркетинг стратегије, Истраживање ефеката нездовољства корисника производа или услуга на лојалност; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета-теоријска настава.</p> </p>			
<p>Литература</p> <p>Основна: 1. Маричић, Б. (2011). <i>Понашање потрошача</i>. Београд: ЦИД Економски факултет.</p> <p>Допунска: 2. Babin, B. J., Harris, E. G. (2012). <i>Ponašanje potrošača – CB</i>. Beograd: Data Status. (Поглавље 16)</p>			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Настава се изводи кроз предавања и аудиторне вежбе на којима студенти активно учествују кроз дискусије и давање практичних решења заснованих на бројним примерима који су везани за основна поглавља из наведене литературе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
активност на вежбама	5		
семинарски рад	10		
студија случаја, проектни задатак	10		
колоквијум-и	20+20		

Студијски програм: Економија, Инжењерски менаџмент
Назив предмета: ЦАРИНСКО И ДЕВИЗНО ПОСЛОВАЊЕ
Наставник: др Небојша М. Матић, професор струковних студија
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 4
Услов: Нема предуслове

Циљ предмета

Основни циљ је да се студентима прикажу и објасне најзначајнији појмови у области међународне трговине, да се укаже на значај и улогу царинског система Србије, као и савремена међународна решења која постоје у међународним организацијама и другим земљама. Дакле, студенти се оспособљавају за обављање кључних послова у спољнотрговинском промету роба и услуга, односно у међународном робном промету.

Исход предмета

Студент ће стећи знања о основним обележјима и карактеристикама царинског система. Након успешно савладаног предмета студент ће моћи да примени стечена знања за укључивање привредних субјеката у међународни промет, усмери активности учесника у увозни – извозним пословима, као и да прати прописе у царинском пословању.

Садржај предмета

Теоријска настава

Класични облици међународног пословања – робне спољнотрговинске трансакције; Извозно - увозни робни токови; Девизно тржиште и девизни курсеви; Међународни монетарни систем; Царинска политика; Ефекти царина са посебним освртом на царински систем Србије; Међународна царинска сарадња и царински споразуми; Царински системи Србије и основни институти царинског система; Основни инструменти царинског система; Царинска вредност.

Практична настава

Анализа докумената и уговора о спољној трговини; Израда комплетне документације за извоз робе; Израда инофактуре, Израда међународног товарног листа, Извозне царинске декларације; Израда комплетне документације за увоз робе; Излазак на царински терминал; Обрада улазне фактуре и пратеће документације која прати робу; Обрачун и уплата ПДВ-а; Обрачун и уплата царина на увезену робу; Конверзија динара у страну валуту; Књиговодствена евиденција око ино плаћања; Послови извоза или увоза робе у Србију или из Србије; Електронска трговина, (Пример добре праксе on - line продаја преко сајта AKS EXPRESS-а, АВАТРА); На примеру рада поштанског оператора на операцionalизацији посла купац-продавац В2В (Набавка робе из Немачке, царинење, шпедитерске услуге); Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета-теоријска настава.

Литература

Основна:

1. Јеринић, Д., Јеринић, Д. (2010). *Царински систем Србије и основни институти*. Београд: Београдска пословна школа.
2. Козомара, Ј. (2012). *Основе међународног пословања – Спољнотрговинске робне трансакције*. Београд: Центар за издавачку делатност Економског факултета у Београду.

Допунска:

3. Ђелић, П. (2018). *Међународна трговина*. Београд: Центар за издавачку делатност Економског факултета у Београду.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методе извођења наставе

Настава се изводи кроз предавања и интерактивне аудиторне вежбе.-На часовима вежби детаљно се разматрају поједине теме са предавања и студенти излажу своје семинарске радове.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	35
активност на вежбама	5		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	35		

Студијски програми: Економија, Инжењерски менаџмент			
Назив предмета: ЗАШТИТА ПОТРОШАЧА			
Наставник: др Слободан З. Ненадовић, професор струковних студија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема услова			
<p>Циљ предмета Циљ предмета је развијање научних сазнања, практичних способности и вештина у тумачењу и примени правних правила у области заштите права потрошача, посебно у домену покушаја нарушавања или ограничавања овог права. Посебан акценат ставља се на уважавање интереса потрошача применом и поштовањем начела која важе, сагласно правилима о заштити потрошача ЕУ, а која смо имплементирали и у наше законодавство из ове области. Крајњи циљ је овладавање специфичним правним вештинама у систему заштите права потрошача као нове и перспективне гране права.</p>			
<p>Исход предмета Очекује се да савладавањем предмета студент може да: разуме структуру и разлоге настанка права потрошача као и међународних стандарда у овој области; развије способност аналитичког приступа правним проблемима, као и да понуди критичке и аналитичке одговоре у делу који се односи на питања информисаности, сигурности, као и начинима за остваривање ових права у сегменту заштите потрошача; развије способност да компетентно и научно аргументовано дискутује, истражује и презентује резултате свог научног рада, стечена знања примени у пракси.</p>			
<p>Садржај предмета Теоријска настава Увод у право потрошача (хармонизација законодавства, међународни нормативни оквир, појам потрошача, продаја, потрошачки уговор), Основна права потрошача, Конзумеризам, Защита потрошача у Европској унији, Конкуренција и потрошача (слободна трговина и могућа ограничења, нелојална конкуренција и потрошачи), Непоштене одредбе и поступци (непоштене клаузуле у потрошачким уговорима, непоштена трговачка пракса, конпартивно и преварно рекламирање), Защита економских потрошача (промет робе, обавезе продавца, дистанциона продаја и продаја изван пословних просторија, одговорност за неисправан производ, вршење услуга од оштег интереса, вршење туристичких услуга, вршење финансијских услуга), Облици заштите права потрошача (правна заштита индивидуалних и колективних интереса потрошача, вансудско решавање потрошачких спорова, надлежност у прекограницним споровима), Закон о заштити потрошача (заштита живота, здравља и сигурност потрошача, заштита економских интереса потрошача, посебни облици заштите потрошача у области услуга, типски уговори, информисање и образовање потрошача, накнада штете, национални програм и субјекти за заштите, надзор, привредни преступи и прекраји), Стратегија заштите потрошача. Практична настава Вежбе, појединачни и групни рад студената на практичним примерима из праксе: потрошачки уговор, промет робе, дистанциона продаја и продаја изван пословних просторија, вршење услуга од оштег интереса, вршење туристичких услуга, вршење финансијских услуга, вансудско решавање потрошачких спорова, примена закона о заштити потрошача, примена стратегије заштите потрошача. Часови семинара (презентација и дискусија семинарских радова студената на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета-теоријска настава), индивидуалне консултације, истраживачки пројекти студената.</p>			
<p>Литература Основна: 1. Јовановић Zattila, M. (2013). <i>Право потрошача</i>. Ниш: Правни факултет. Допунска: 2. Јовичић, К., Дабетић-Трогрлић, В. (2016). <i>Коментар Закона о заштити потрошача</i>. Београд: Глосаријум. 3. Тањевић, Н. (2007). <i>Заштита потрошача у туризму</i>. Београд: Висока туристичка школа струковних студија. 4. Стратегија заштите потрошача за период 2019-2024.</p>			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, колоквијуми, консултације, рад у малим групама студената, презентације, интерактивна дискусија у вези са презентацијом и практичним примерима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум 1	20		
колоквијум 2	20		

Студијски програми: Гастрономија, Економија, Инжењерски менаџмент
Назив предмета: МЕНАЏМЕНТ ЉУДСКИХ РЕСУРСА
Наставник: др Дејан Ж. Грујић, професор струковних студија
Статус предмета: Обавезан/Изборни
Број ЕСПБ: 7
Услов: Нема предуслове

Циљ предмета

Циљ предмета Менаџмент људских ресурса је упознавање студената са улогом и значајем управљања људским ресурсима, активностима управљања људским ресурсима, структуирању сектора људских ресурса, и савладавање управљачких метода и техника које подстичу развој савремених организација и повећавају мотивацију запослених. Стицање стручних знања из области планирања, обезбеђивања, обуке и мотивације кадрова, као и вештина потребних за тимски рад при реализацији пословних пројеката. Студенти стичу увид у значај усаглашености индивидуалних, организационих и друштвених циљева као фактора минимизирања негативних утицаја окружења на систем.

Исход предмета

Студенти ће разумети улогу и значај управљања људским ресурсима за конкурентност савремених организација. Могу постићи формирање организације кроз процес планирања, регрутовања и селекције кандидата, основне методе обуке, развоја, оцењивања перформанси, формирања зарада запослених, и управљања флукутацијом запослених. Примениће у пракси методе и технике управљања људским ресурсима и на тај начин обезбеди већу ефикасност и ефективност пословања у организацији у којој ради.

Садржај предмета

Теоријска настава

Увод у менаџмент људских ресурса; Анализа и дизајн посла (дефинише ову активност и анализира основне инструменте анализе посла, резултате анализе посла, елементе дизајна посла и показатеље за оцењивање квалитета анализе посла); Планирање људских ресурса (указује на основне методе – квалитативне и квантитативне – планирања људских ресурса, програме за балансирање понуде и тражње и индикаторе квалитета планирања); Регрутација потенцијалних кандидата (детаљно се анализирају основни методи интерног и екстерног регрутовања); Селекција кандидата (анализирају се инструменти који се користе у селекцији кандидата: инструменти за прикупљање биографских података, инструменти за прикупљање података о способностима и личним карактеристикама и интервју); Обука запослених (анализирају се основне теорије учења релевантне за процес обуке запослених, основне фазе у реализацији обуке, начини организовања обуке); Оцењивање перформанси запослених (врсте перформанси, носиоци оцењивања, циклус оцењивања, инструменти и могуће грешке у оцењивању); Развој запослених (приступи развоју запослених, процена развојног потенцијала и стицања радног искуства до интерперсоналија односа); Систем зарада (његови елементи, анализирају се стратешки избори у креирању система зарада, активности на креирању и управљању зарадама запослених); Зараде базиране на перформансама (основни облици краткорочних и дугорочних зарада базираних на перформансама); Бенефиције (врсте и облици индиректних облика зарада како у развијеним земљама, тако и у Републици Србији); Радни односи и колективно преговарање (законски оквири радних односа, синдикално организовање запослених, процес колективног преговарања и импликације синдикалног организовања запослених на менаџмент људских ресурса); Напуштање организације (детаљно се анализирају облици вольног и невольног изласка из организације и методи управљања флукутацијом запослених).

Практична настава

Менаџери и запослени у сектору људских ресурса на примеру конкретне компаније: пријатељи или противници; Управљање диверзификованим структуром запослених; Анализе примера за опис и спецификацију радног места; Анализе примера за евалуацију инструмената анализе посла; Симулација – прикупљање података о послу интервјуисањем; Цртање организационе шеме конкретне компаније; Предвиђање понуде и тражње људских ресурса; Попуњавање уобичајне форме CV-ија; Инструменти за прикупљање информација о способностима и личним карактеристикама кандидата; Утврђивање профиле личности на различитим тестовима; Која питања треба постављати током интервјуја; Обука запослених на примеру конкретне компаније; Тимски рад, тренинг организације; Оцењивање перформанси запослених у конкретном предузећу; Водич за планирање каријере; Систем зарада на примеру конкретне компаније; Препоруке за менаџере, шта треба, а шта не приликом давања отказа; Израда и презентација семинарских радова на одабране теме које су дефинисане у складу са садржајем предмета-теоријска настава.

Литература

- Богићевић Милићић, Б. (2017). *Менаџмент људских ресурса*. Београд: Економски факултет Београд.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методе извођења наставе

Предавања, вежбе, дискусије, обрада студија случајева, презентација семинарских радова.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	30
практична настава	5		
семинарски рад	20		
колоквијум-и	40		

Студијски програми: Инжењерски менаџмент; Заштита животне средине; Економија; Прехрамбена технологија

Назив предмета: ОСНОВИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Наставник: mr Славица В. Илић, предавач

Статус предмета: Обавезан/Изборни

Број ЕСПБ: 7

Услов: Нема предусловова

Циљ предмета

Упознавање студената са основним елементима животне средине, узроцима и последицама загађивања, заштитом и унапређењем животне средине.

Исход предмета

По завршеном предмету студенти ће стећи основна теоријска знања везана за проблематику заштите животне средине, облике загађења и утицај процесне индустрије и људског деловања на животну средину. Ова знања представљају теоријску основу за инжењерске курсеве на даљим студијама.

Садржај предмета

Теоријска настава

Еколошки оквир живота: основне одлике животне средине; односи организама и животне средине; основне сфере Земље; еколошки односи исхране; кружење материје у природи. Глобално угрожавање и загађивање животне средине. Загађивање ваздуха, вода и земљишта. Отпад. Бука и вибрације. Јонизујуће и нејонизујуће зрачење. Последице загађивања животне средине. Заштита ваздуха, вода и земљишта од загађивања. Обнова земљишта. Мере за сузбијање буке и вибрација. Заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења. Коришћење савремених информационих технологија у области заштите животне средине. Одрживи развој. Национална стратегија одрживог развоја Републике Србије - основни елементи, циљеви и могућности реализације. Образовање за заштиту животне средине.

Практична настава

Анализа технолошких процеса у циљу смањења ризика по животну средину, с обзиром на минимизацију отпадних материја и ослобођене енергије, односно спречавање деградације и угрожавање животне средине. У оквиру практичних вежби организују се и посете индустријским постројењима, како би се студенти директно упознали са изворима загађујућих материја и могућностима њиховог смањења у циљу заштите животне средине.

Литература

Основна:

1. Црногорац, Ч., Спахић, М. (2012). *Основи геоекологије*. Бања Лука: Артпринт.
2. Малетић, С., Далмација, М., Далмација, Б., Бечелић-Томин, М., Рончевић, С., Крчмар, Д., Керкез, Ђ. (2017). *Извори и контрола загађивања животне средине*. Нови Сад: Универзитет у Новом Саду Природно-математички факултет.

Допунска:

3. Ђармати, Ш., Веселиновић, Д., Гржетић, И., Марковић, Д. (2008). *Животна средина и њена заштита*. Београд: Факултет за примењену екологију Футура.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методе извођења наставе

Предавања, аудиторне вежбе, практичне вежбе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава	10	усмени испит	30
тестови	10		

Студијски програм: Економија	
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА ЕКН 2	
Наставник задужен за организацију стручне праксе: др Јелена М. Јевтић, виши предавач	
Број ЕСПБ: 3	
Услов: Реализована Стручна пракса ЕКН 1	
Циљ Програм стручне праксе концепцијан је тако да се кроз реализацију програмских практичних задатака у конкретним пословним системима успешно оствари спој теоријског и практичног рада. Упознавање студената са организацијом у којој се обавља стручна пракса. Оспособљавање за рад у предузећу/установи кроз непосредну примену теоријских знања и вештина у радном процесу и повезивање усвојених теоријских знања са непосредним процесом. Развијање одговорности за самостални рад и смисла и склоности за рад у тиму, односно, организацији.	
Очекивани исходи Да студент, када положи испит, буде у стању да стечена теоријска знања примењује у пракси; по запошљавању, лако и брзо укључи у радни процес; са лакоћом комуницира са другим запосленим; проактивно, самостално или у тиму, учествује у решавању економске проблематике; доноси самостално квалитетне одлуке.	
Садржај стручне праксе Студент у радио време долази у предузеће/установу и поштујући мере радне дисциплине, изводи предвиђене активности које су описане као циљ предмета. У току извођења стручне праксе студент се упознаје са организацијом предузећа у којој обавља праксу. Тематска подручја за увођење студената у програмске задатке и пројекте практичног карактера: 1. Пословање са хартијама од вредности, 2. Примењено банкарско пословање, Електронско пословање и електронски бизнис 3. Примењено осигурање, Правни положај друштва осигурања, Животно и неживотно осигурање, 4. Књиговодствени систем предузећа, Документовање пословних активности, вођење пословних књига, рачуноводствени извештаји и информисање (на конкретним примерима). Детаљно се упознаје са карактеристичном проблематиком из које потиче тема коју обрађује на стручној пракси; Изучава и разрађује (литературно и на самим примерима) тему стручне праксе; Израђује постављени задатак (обрађује тему стручне праксе). Припрема и предаје оверени дневник ² са обрађеном темом стручне праксе.	
Број часова, ако је специфицирано	90
Методе извођења Стручну праксу студенти обављају уз кординисани стручни надзор, помоћ и вођење од стране одговорног сарадника у наставној бази, у предузећу/установи у којој стручну праксу обављају, а у свему према Правилнику о обављању стручне праксе.	

²Дневник стручне праксе потписом и печатом оверава одговорно лице у предузећу/установи где је практична настава реализована, чиме се потврђује редовно и активно ангажовање студента на стручној пракси.

Дневник стручне праксе може бити начињен и предат и у електронском облику. У том случају се издаје посебна потврда од стране одговорног лица у предузећу/установи где је практична настава реализована, чиме се потврђује редовно и активно ангажовање студента на стручној пракси.

Студијски програми: Заштита животне средине, Информационе технологије, Инжењерски менаџмент, Гастрономија, Економија, Фармација, Прехранбена технологија

Назив предмета: ПРЕДМЕТ ЗАВРШНОГ РАДА

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ:4

Услов: Положени сви испити предвиђени студијским програмом

Циљеви:

Систематизација теоретских и практичних знања стечених на студијском програму и на стручној пракси кроз које студент усваја начине доношења практичних одлука. У оквиру Предмета завршног рада циљ је да студент: стекне најновија сазнања из одређене области, примени познавање система за претраживање иностраних и домаћих база података и литературе у електронском и штампаном облику.

Очекивани исходи:

Оспособљеност за примену стечених теоретских знања и вештина са студијског програма кроз практичну примену за решавање конкретних проблема. Оспособљеност за планирање, организовање и спровођење стручног пројекта који задовољава конкретне почетне циљеве. Студенти ће бити оспособљени за истраживање у оквиру професије, са свим елементима који су потребни: формулисање теме, преглед литературе, израда методологије рада, поступак прикупљања података, писање извештаја. После обављеног прегледа литературе студент ће овладати знањима и стећи компетенције потребне за самосталан рад у одређеној области, упознаће се са одређеном облашћу стручне дисциплине кроз детаљнију разраду једне теме из дате области и биће оспособљен за самосталан истраживачки рад у изабраној области.

Општи садржаји:

Право да бира Предмет завршног рада студент стиче након уписа завршног (шестог) семестра, на студијском програму на који је уписан. Предмет завршног рада формира се појединачно у складу са потребама и облашћу која је обухваћена задатом темом завршног рада. Студент проучава стручну литературу, стручне и дипломске радове студената који се баве сличном тематиком, врши анализе у циљу изналажења решења конкретног задатка који је дефинисан задатком завршног рада. Предмет завршног рада се израђује из стручног или стручно-апликативног предмета на датом студијском програму који студент похађа, али укључује знања и вештине из више предмета.

Студент одабира наставника за овај предмет који је ментор Предмета завршног рада, а касније и завршног рада. У договору са ментором (наставником) студент из дате области бира тему у оквиру које ће се бавити претраживањем литературе за одабрани проблем стручног истраживања. Ментор прати рад студента у свим фазама стручно-истраживачког рада студента: Предмета завршног рада и завршног рада.

Предмет завршног рада подразумева почетна теоретска истраживања у области, након чега се дефинишу проблематика и циљеви завршног рада. Предмет завршног рада у зависности од научног поља истраживања може да буде поткрепљен практичним радом или експериментом, што подразумева планирање експеримента, прикупљање, обраду и анализу података, као и креирање писане комуникације уз надзор ментора.

Методе извођења:

Претраживање литературе које се обавља, представља самостала рад студента и усмеравано је од стране ментора. Методе: индивидуални и менторски рад. Студент је дужан да током стручно-истраживачког рада у оквиру Предмета завршног рада сачини извештај у форми семинарског рада.

Број часова, ако је специфицирано	30
--	-----------

Оцена (максимални број поена 100)
--

Семинарски рад	50	Усмени део испита	50
----------------	----	-------------------	----

Студијски програми: Заштита животне средине, Информационе технологије, Инжењерски менаџмент, Гастрономија, Економија, Фармација, Прехранбена технологија

Назив предмета: ЗАВРШНИ РАД

Статус предмета: Обавезни

Број ЕСПБ: 4

Услов: успешно обављен стручно-истраживачки рад у оквиру Предмета завршног рада

Циљеви завршног рада:

Да студент уз координацију са ментором спроведе поступак израде завршног рада и упозна методологију писања стручног рада. У зависности од избора теме циљ је да студент примени одговарајућа различита знања и вештине усвојене кроз савладане предмете, експериментална и истраживачка знања како би дошао до потребних резултата као и да покаже способност да остварене резултате прикаже и саопшти на јасан и прегледан начин, у прописаној форми.

Очекивани исходи:

Студенти ће бити оспособљени за истраживање у оквиру изабране области, са свим елементима који су потребни: писање завршног рада и усмена презентација резултата рада. Израдом и одбраном завршног рада студенти који су завршили студије треба да буду способни да решавају реалне проблеме из праксе као и да наставе школовање уколико се за то определе. Компетенције укључују, пре свега, развој способности критичног мишљења, способности анализе проблема, синтезе решења, предвиђање понашања одабраног решења са јасном представом шта су добре а шта лоше стране одабраног решења. Свршени студенти имају и способност решавања конкретних проблема уз употребу научних метода и поступака. Посебно је важна способност повезивања основних знања из различитих области и њихова примена. Свршени студенти су оспособљени за интензивно коришћење информационо-комуникационих технологија. Свршени студенти овог нивоа студија поседују компетенцију за примену знања у пракси и праћење и примену новина у струци, као и за сарадњу са локалним социјалним и међународним окружењем.

Општи садржаји:

Студент који је положио све испите, урадио семинарске радове и извршио друге обавезе предвиђене наставним планом и програмом студија и после успешно завршеног Предмета завршног рада приступа изради и одбрани завршног рада.

Завршни рад се израђује из предмета који је изабран за Предмет завршног рада. Ментор Предмета завршног рада је ментор и завршног рада студента. Ментор је активан учесник у свим фазама израде завршног рада. Завршни рад је самостална активност студента под вођством ментора (наставника) који је претходно усмеравао студента у току Предмета завршног рада. Током реализације и припреме завршног рада, ментор у договору са студентом врши избор теме истраживања, даје потребна објашњења у циљу лакшег разумевања материје, анализе и обраде стручне литературе и резултата истраживања у циљу квалитетне припреме за израду и одбрану завршног рада. Рад укључује почетна теоретска истраживања обављена у оквиру Предмета завршног рада из изабране области, након чега се дефинишу проблематика и циљеви завршног рада. Потом се приступа решавању проблема дефинисаног у циљевима самог рада. Након обављеног истраживања, студент припрема завршни рад у прописаној форми која садржи следећа поглавља: Увод, Циљ рада, Теоријска истраживања, Експериментална истраживања (Практичан рад), Резултати и дискусија, Закључак и Преглед коришћене литературе. Након завршеног рада, студент предаје писану верзију рада. Након провере испуњености услова по процедуре (Правилник о завршном раду који је усвојило Наставно-стручно веће установе), студент приступа усменој презентацији и одбрани завршног рада пред комисијом састављеном од најмање три члана. Одбрана завршног рада је јавна.

Методе извођења:

Израду завршног рада студент обавља самостално, уз стручни надзор и усмеравање од стране ментора. Комплетна процедура, од избора теме завршног рада, до одбране завршеног рада прописана је Правилником о завршном раду који је усвојило Наставно веће установе. Методе: менторски, интерактивно, практично, лабораторијски и индивидуални рад.

Број часова, ако је специфицирано

45

Оцена (максимални број поена 100)

Израда завршног рада и предат рад у штампаном облику	50	Излагање завршног рада	30
		Одговори на постављена питања комисије	20